

ISSN 1899-2064

Dialogi Biblioteczne

**BIULETYN PEDAGOGICZNEJ BIBLIOTEKI WOJEWÓDZKIEJ
IM. JÓZEFA LOMPY W KATOWICACH**

2014, nr 2(14)

Śląskie.
Pozytywna energia

Adres redakcji: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. J. Lompy
ul. kard. S. Wyszyńskiego 7

40-132 Katowice

tel. (32) 258-38-38

e-mail: **dialogi.biblioteczne@pbw.katowice.pl**

Internet: **www.pbw.katowice.pl**

Wydawca: Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka
im. J. Lompy w Katowicach

Zespół redakcyjny: Anna Marcol – redaktor naczelny;
Urszula Jankowska – zastępca redaktora naczelnego;
Anna Musiał – redaktor techniczny;
Barbara Michałek – korekta

SPIS TREŚCI

OD REDAKCJI	4
Z ŻYCIA BIBLIOTEKI	
Iwona Müller <i>Konferencja warsztatowa „Sieciow@nie. Biblioteki, Internet, współpraca”.</i> <i>Sprawozdanie</i>	5
Anna Marcol „Człowiek potrzebuje korzeni i skrzydeł. W poszukiwaniu zapomnianych <i>autorytetów”.</i> <i>Sprawozdanie z IV konferencji regionalnej</i>	8
Barbara Czechowicz <i>Narodowe Czytanie 2014: „Trylogia” Henryka Sienkiewicza</i>	10
Dominika Besta „Czytanie to najwspanialsza zabawa”. <i>Międzyszkolny konkurs dla klas IV i V szkół podstawowych województwa śląskiego</i>	12
Anna Krzemppek „Specyficzne trudności funkcjonowania uczniów”. <i>Warsztaty dla nauczycieli</i>	14
Katarzyna Herich <i>Klub Interesującej Książki, czyli jak popularyzujemy czytelnictwo dzieci i młodzieży</i>	16
Z BIBLIOTEKARSKIEJ PÓŁKI	
Cezary Waluszko <i>Opracowanie retrospektywne czasopism w bibliotece pedagogicznej.</i> <i>Komunikat z badań</i>	18
Z PRAKTYKI NAUCZYCIELA BIBLIOTEKARZA	
<i>Wyprawa na tajemniczą wyspę wraz z bohaterami lektury Juliusza Verne’a.</i> <i>Konspekt spotkania Klubu Interesującej Książki dla klasy V szkoły podstawowej,</i> <i>przeprowadzonego w bibliotece pedagogicznej (oprac. Katarzyna Herich)</i>	21
<i>„Jacek Malczewski”. Krzyżówka (oprac. Gabriela Bonk)</i>	27
SIECIOW@NIE	
<i>Tworzenie animowanej postaci w usłudze VOKI. Samouczek (oprac. Anna Marcol)</i>	30
<i>„ToonDoo – komiks w sieci”. Sylabus kursu e-learningowego realizowanego na platformie Warmińsko-Mazurskiej Biblioteki Pedagogicznej im. Karola Wojtyły w Elblągu (oprac. Mateusz Paradowski)</i>	36
<i>Wspomaganie szkół i placówek. sieci współpracy i samokształcenia.</i> <i>Zestawienie bibliograficzne w wyborze (oprac. Barbara Michalek)</i>	39
Z RELACJI UCZESTNIKA	
Anna Marcol „Wspomaganie pracy szkoły we współpracy z biblioteką szkolną”. <i>Sprawozdanie ze spotkania informacyjnego w Warszawie</i>	43
Monika Kulik „Co nas spina?” – nic, bo dbamy o zdrowie psychiczne! <i>Konferencja „Podstawy kontaktu pracownika uczelni wyższej ze studentem wykazującym objawy zaburzenia psychicznego” w telegraficznym skrócie</i>	45
BIBLIOTEKA POLECA (oprac. Ewa Piątek)	46

Drodzy Czytelnicy, drodzy Nauczyciele Bibliotekarze!

Oddajemy do Waszych rąk kolejny numer „Dialogów Bibliotecznych”, który otwierają sprawozdania z wybranych inicjatyw podejmowanych przez naszych pracowników. W pierwszym dziale podsumowujemy organizację dwóch konferencji regionalnych (*Sieciow@nie. Biblioteki, Internet, współpraca; Człowiek potrzebuje korzeni i skrzydeł. Region w zmysłach*), akcję Narodowego Czytania *Trylogii* Henryka Sienkiewicza, międzyszkolny konkurs czytelniczy *Czytanie to najwspanialsza zabawa*, trzy cykle szkoleń dla nauczycieli pod hasłem *Specyficzne trudności funkcjonowania uczniów* oraz dotychczasową działalność Klubu Interesującej Książki. W następnych – publikujemy komunikat dotyczący retrospektywnego opracowania czasopism w pszczyńskiej filii PBW oraz materiały do praktycznego wykorzystania – konspekt spotkania organizowanego w ramach KIK-u i krzyżówkę nawiązującą do 85. rocznicy śmierci Jacka Malczewskiego.

Nowością jest dział *Sieciow@nie*, w którym będziemy publikować materiały nawiązujące do działalności trzech sieci współpracy i samokształcenia, które powstały przy Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach (*TIK w pracy nauczyciela bibliotekarza, TIK w pracy nauczyciela polonisty, Internet i czytanie – nowoczesne technologie w pracy z uczniem*). W tym numerze prezentujemy samouczek tworzenia animowanej postaci w usłudze VOKI, sylabus kursu e-learningowego *ToonDoo – komiks w sieci* oraz wykaz literatury związanej ze wspomaganiami szkół i sieciowaniem.

Do bieżącego zeszytu dołączyliśmy omówienia wybranych nowości książkowych, które można znaleźć w naszych zbiorach oraz sprawozdania z interesujących wydarzeń, w których uczestniczyli bibliotekarze.

Wszystkim Autorom dziękujemy za przekazane artykuły i materiały. Cieszy nas, że łamy naszego czasopisma możemy udostępniać także osobom spoza naszej placówki, reprezentującym różne typy bibliotek.

Zapraszamy do lektury i zachęcamy do współpracy!

Redakcja

INFORMACJE DLA AUTORÓW

Redakcja przyjmuje do druku materiały o treści popularnonaukowej, związane z pracą dydaktyczną nauczycieli bibliotekarzy, które są wynikiem oryginalnej twórczości, nie naruszają praw osób trzecich i nie zostały wcześniej opublikowane lub skierowane do druku.

Objętość tekstu do 4 stron maszynopisu A5, czcionka Times New Roman 10 pkt., odstęp 1 pkt. Do tekstu Autor powinien dołączyć krótką notatkę o sobie, adres do korespondencji, adres e-mail.

Zastrzegamy sobie prawo do skracania i redagowania tekstów. Nie zamówionych materiałów Redakcja nie zwraca.

Poglądy zawarte w artykułach są osobistymi przekonaniem Autorów i nie zawsze pokrywają się z opiniami Redakcji.

Iwona Müller

Zespół Szkół Handlowych im. Bolesława Prusa w Katowicach

KONFERENCJA WARSZTATOWA SIECIOW@NIE. BIBLIOTEKI, INTERNET, WSPÓŁPRACA SPRAWOZDANIE

29 września 2014 roku miałam przyjemność wspomagać organizację i uczestniczyć w konferencji *Sieciow@nie. Biblioteki, Internet, współpraca*, której głównym organizatorem była Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach. Konferencja odbyła się w siedzibie PBW, a jej adresatami byli nauczyciele bibliotekarze bibliotek szkolnych i pedagogicznych z województwa śląskiego. Spotkanie składało się z dwóch części: wykładowej i warsztatowej. W części pierwszej uczestnicy mieli sposobność zapoznać się z referatami zilustrowanymi prezentacjami multimedialnymi.

Pani Barbara Czechowicz, nauczyciel bibliotekarz Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Katowicach, przedstawiając prezentację zatytułowaną *Biblioteka w chmurze, czyli zdalne usługi, zasoby, udostępnianie* wprowadziła uczestników w nowoczesny świat bibliotek, tak odległy bibliotekarzom szkolnym, a zarazem tak bliski... Prelegentka – ilustrując swoją wypowiedź przykładami polskich i zagranicznych bibliotek – zaprezentowała możliwości zastosowania nowoczesnej technologii informacyjnej i wynikające z tego faktu korzyści, tak dla czytelnika, jak i dla bibliotekarza. Zgromadzeni z zainteresowaniem wysłuchali informacji o zdalnych usługach, wirtualnych zasobach bibliotek, rozbudowanych narzędziach wyszukiwawczych, serwisach pomocowych, korzystaniu z pomocy wirtualnego doradcy, polskich bibliotekach cyfrowych i ich zasobach, nowych formach reklamy książek i czytelnictwa. Na koniec z zaskoczeniem i lekkim zaniepokojeniem słuchacze oglądali przykład w pełni zdigitalizowanej biblioteki publicznej z San Antonio w Teksasie, która nie posiada ani jednej książki w tradycyjnej formie, a liczy 10 tysięcy woluminów o dostępie elektronicznym. Podsumowując, Barbara Czechowicz wskazała na korzyści wynikające z zastosowania technologii mobilnej w działalności bibliotecznej (zapoznajanie się z treściami e-książek i e-czasopism; odsłuchiwanie audycji dźwiękowych, plików muzycznych; możliwość udostępniania e-dokumentów na czytniku użytkownika; dostęp do Internetu; przeniesienie usług informacyjnych biblioteki na urządzenia mobilne – informacja o zasobach i ich popularyzacja; personalizację mobilnych usług informacyjnych).

Następnie głos zabrała dr Anna Matysek z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, która przygotowała referat, wzbogacony prezentacją na temat *Tworzenie gazetek, ulotek, plakatów z wykorzystaniem oprogramowania open source*. Prelegentka pokrótce omówiła programy (Open Source, DTP), skupiając się na bezpłatnych oprogramowaniach

(PagePlus Starter Edition, Scribus) służących opracowaniu publikacji. Goście konferencji mieli sposobność zapoznania się z możliwościami programu Scribus, obserwując „krok po kroku” etapy tworzenia gazetek, plakatów czy ulotek promocyjnych.

Dr Anna Marcol, przedstawicielka Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Katowicach, przygotowała wystąpienie zatytułowane *TIK w działalności promocyjnej i edukacyjnej biblioteki szkolnej. Przegląd wybranych usług sieciowych*. Pani doktor omówiła możliwości zastosowania technologii informacyjno-komunikacyjnej w bibliotekach, przedstawiając usługi służące do publikacji materiałów w sieci: stron internetowych (WIX, Weebly), e-książeczek (StoryJumper, ToonDoo), lekcji on-line (Blendspace), quizów (ProProfs, ClassMarker), animowanych postaci (Voki), multimedialnych plakatów (Glogster), z których każdy posiada ograniczony pakiet darmowy. Swoje wystąpienie poparła przykładami zastosowań programów do zamierzonych działań promocyjnych.

Urszula Jankowska z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Katowicach przygotowała wystąpienie mające na celu zaznajomienie zebranych z nowym sposobem doksztalcania, wymiany informacji, wspomagania, jakim jest tworzenie sieci samokształceniowych (obowiązek nałożony na biblioteki pedagogiczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i placówki doskonalenia nauczycieli od 2016 roku). Pani Jankowska w referacie *Sieci współpracy i samokształcenia* przedstawiła najnowsze zmiany prawne wprowadzające ideę sieciowania, omówiła sposoby działania sieci, zwróciła uwagę na ich „plusy” i słabe strony działania, cele i funkcje. Prelegentka zaprosiła zgromadzonych do współpracy w ramach dwóch sieci, powstających w katowickiej bibliotece pedagogicznej – *TIK w pracy nauczyciela bibliotekarza* oraz *Internet i czytanie – nowoczesne technologie w pracy z uczniem*.

Fot. I. Müller

Po przerwie kawowej uczestnicy konferencji udali się na wybrane warsztaty. Pod kierunkiem pani Anny Marcol (warsztat *VOKI – tworzenie animowanych postaci*

na potrzeby stron WWW i zajęć edukacyjnych) uczestnicy uczyli się tworzyć wirtualne awatary, które można zamieścić na stronach www bibliotek czy też wykorzystać przy prowadzeniu zajęć edukacyjnych z uczniami.

Fot. I. Müller

Zasoby ukrytego Internetu – przewodnik nauczyciela, to tytuł warsztatu przygotowanego przez panią Katarzynę Drogoś, która wprowadziła zgromadzonych w tajniki owocnych poszukiwań ukrytych zasobów elektronicznych.

Fot. I. Müller

Konferencja wskazała społeczności bibliotekarskiej nowe sposoby wymiany doświadczeń i doszkalania, jednocześnie uczestnicy mogli zapoznać się w teorii i przećwiczyć w praktyce stosowanie nowoczesnych narzędzi wyszukiwawczych i komunikacyjnych, których wykorzystanie znacznie wzbogaci warsztat nauczyciela bibliotekarza. Owocem konferencji było powstanie dwóch bibliotekarskich sieci współpracy, które od października 2014 roku rozpoczęły swoje spotkania.

*Mgr Iwona Müller – doradca metodyczny ds. bibliotek szkolnych w Katowicach;
nauczyciel bibliotekarz, ZSH w Katowicach.*

**CZŁOWIEK POTRZEBUJE KORZENI I SKRZYDEŁ. W POSZUKIWANIU
ZAPOMNIANYCH AUTORYTETÓW
SPRAWOZDANIE Z IV KONFERENCJI REGIONALNEJ**

Polski Wallenberg, zapomniany bohater trzech narodów: polskiego, żydowskiego i węgierskiego... Tak najczęściej określa się Henryka Sławika, który przez Sejmik Województwa Śląskiego został jednogłośnie ogłoszony patronem roku 2014. Wokół sylwetki tego wielkiego Górnoszlązaka i bohatera – niekwestionowanego autorytetu, który uratował z Holokaustu tysiące ludzkich istnień – skoncentrowano program IV Konferencji Regionalnej, pod hasłem *Człowiek potrzebuje korzeni i skrzydeł*.

Konferencja odbyła się 18 września 2014 roku w siedzibie Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach, która wspólnie z Pedagogiczną Biblioteką Wojewódzką im. Józefa Lompy w Katowicach oraz Regionalnym Ośrodkiem Metodyczno-Edukacyjnym *Metis* w Katowicach podjęła się jej organizacji.

Po uroczystym otwarciu głos zabrał Piotr Koj, który – w imieniu Mirosława Sekuły, Marszałka Województwa Śląskiego oraz Andrzeja Gościniaka, Przewodniczącego Sejmiku – pogratulował organizatorom wyboru tematyki spotkania. Następnie obejrzano film, zatytułowany *Henryk Sławik, polski Wallenberg*, wyróżniony Kameralą Dawida – nagrodą specjalną 2. Warszawskiego Festiwalu Filmów o Tematyce Żydowskiej. Celem tego dokumentu, wyreżyserowanego przez Marka Maldisa i Grzegorza Łubczyka, było przybliżenie sylwetki bohatera konferencji. Dodatkową atrakcją stanowił panel dyskusyjny, podczas którego Michał Luty – Wiceprezydent Katowic i dr Tadeusz Kurpierz z Oddziałowego Biura Edukacji Publicznej w Katowicach, podzielili się swoimi refleksjami na temat wyświetlonego filmu.

Rok 2014 obfituje w przedsięwzięcia, których celem jest przywrócenie pamięci o zapomnianym przez dziesięciolecia bohaterze II wojny światowej. Tomasz Molitor z Regionalnego Ośrodka Kultury w Katowicach omówił najbardziej znaczące publikacje, wystawy, konkursy i inicjatywy, które zostały zrealizowane w ramach tegorocznych obchodów. Wspominał także o najbliższych planach – organizowanej grze miejskiej oraz fabularyzowanym filmie dokumentalnym *Życie na krawędzi*, w którym w postać polskiego Wallenberga wcielił się Krzysztof Globisz. Honorowy patronat nad tym projektem objęli János Áder, prezydent Węgier i Bronisław Komorowski, prezydent Polski.

Przykłady działań podejmowanych przez uczniów i nauczycieli zostały zaprezentowane przez przedstawicieli Gimnazjum nr 19 im. Henryka Sławika w Katowicach. Sylwetka patrona szkoły stała się tematem projektów edukacyjnych, konkursów poetyckich i wycieczek. Była również pretekstem do nawiązania współpracy polsko-węgierskiej, która pozwala gimnazjalistom na poszerzenie wiedzy o węgierskich wątkach w jego biografii.

Cześć wykładową, podczas której rozważano problematykę wartości i bohaterstwa, poprzedził koncert klezmerski w wykonaniu Zespołu Pieśni i Tańca Zawiercie.

O tradycyjnych śląskich wartościach – etosie pracy, rodzinie i religii, mówiła pierwsza prelegentka – prof. dr hab. Urszula Swadźba z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Badaczka przybliżyła ich genezę, osadzając je w kontekście historycznym, poczynając od czasów przed I wojną światową, a kończąc na współczesności. Odwołała się do wyników swoich badań, prowadzonych wśród społeczności śląskich. Okazało się, że mimo zachodzących przemian społecznych, wartości te nadal są wysoko cenione przez badanych.

Prof. dr hab. Wiesław Karolak z Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi, podczas wystąpienia zatytułowanego *Upcyklingowy portret – mój, na nowo tworzony portret*, omówił książki artystyczne stworzone przez uczniów w ramach warsztatów plastycznych. Prace te pokazują, że młodzi ludzie potrafią cenić tradycyjne wartości, a autorytetów poszukują często wśród najbliższych im osób.

Ostatnia prezentacja, *Projekt Bohaterskiej Wyobraźni prof. Philipa Zimbardo*, została omówiona przez Tomasza Wojtasika z Regionalnego Ośrodka Metodyczno-Edukacyjnego *Metis* w Katowicach. Celem projektu jest uświadomienie ważnych zjawisk psychologicznych i społecznych, takich jak uprzedzenia, stereotypy czy nieświadoma obojętność na cudzą krzywdę. Propozycja P. Zimbardo może się przyczynić do ograniczenia w szkołach zjawisk związanych z mobbingiem i bullyingiem, agresją i wykluczaniem innych, zastępując je bohaterskimi działaniami prospołecznymi.

W konferencji uczestniczyło ponad sto osób, wśród których dominowali nauczyciele, bibliotekarze i regionaliści. Ze względu na duże zainteresowanie tematyką regionalną, cykl *Człowiek potrzebuje korzeni i skrzydeł* będzie kontynuowany w przyszłości.

Dr Anna Marcol – nauczyciel bibliotekarz, PBW w Katowicach.

NARODOWE CZYTANIE 2014: TRYLOGIA HENRYKA SIENKIEWICZA

W słoneczny, wrześniowy dzień spotkaliśmy się wszyscy na zielonym skwerze przy Placu Grunwaldzkim w Katowicach. Odczytywaliśmy kolejno fragmenty *Pana Wołodyjowskiego*, *Ogniem i mieczem* oraz *Potopu*, w ramach akcji Narodowe Czytanie 2014.

Do kolejnej, trzeciej już edycji Narodowego Czytania dzieł literatury polskiej Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. J. Lompy w Katowicach zaprosiła uczniów i nauczycieli ze Szkoły Podstawowej nr 36 im. Krzysztofa Kamila Baczyńskiego w Katowicach. Akcja, zainicjowana przez Kancelarię Prezydenta RP w 2012 roku, poświęcona była tym razem *Trylogii* Henryka Sienkiewicza. Przypomnijmy: w poprzednich latach cała Polska czytała *Pana Tadeusza* Adama Mickiewicza, a następnie *Zemstę* Aleksandra Fredry.

Wspólnie z nauczycielami ze Szkoły Podstawowej nr 36 zostały wybrane fragmenty z poszczególnych części *Trylogii* do odczytania przez uczniów i bibliotekarzy z PBW.

Zebranych powitała Anna Krzempek, nauczyciel bibliotekarz z PBW, a następnie w tematykę poszczególnych części *Trylogii* wprowadziła uczniów i nauczycieli Grażyna Gorynowicz-Wieczorek, nauczyciel języka polskiego ze Szkoły Podstawowej nr 36. Czytanie rozpoczęli uczniowie – tekstami z *Pana Wołodyjowskiego*. Dalej nauczyciele bibliotekarze z PBW: Barbara Czechowicz czytała fragment z *Ogniem i mieczem* oraz Iwona Kośny – tekst z *Potopu*.

Uczestnicy Narodowego Czytania „Trylogii” Henryka Sienkiewicza 2014 z PBW i SP nr 36 w Katowicach. Fot. K. Czapla-Durska.

Trylogia, monumentalne dzieło historyczne Henryka Sienkiewicza, pisane pod koniec XIX wieku „dla pokrzepienia serc”, kiedy Polska nie była wolnym krajem, zachwyca kolejne pokolenia, przykuwa uwagę czytelników porywającymi przygodami bohaterów. Kolejne części *Trylogii*, także w wersji filmowej, należą wciąż do ulubionych utworów polskiej literatury, po które sięgają i starsi i młodszy, co potwierdziła krótka ankieta przeprowadzona wśród osób odwiedzających Czytelnię PBW.

Celem corocznego Narodowego Czytania jest popularyzacja czytelnictwa literatury polskiej oraz ukazywanie potrzeby dbałości o naszą polską tożsamość.

*Mgr Barbara Czechowicz – nauczyciel bibliotekarz,
Czytelnia PBW w Katowicach.*

Dominika Besta

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

CZYTANIE TO NAJWSPANIALSZA ZABAWA
MIĘDZYSZKOLNY KONKURS DLA KLAS IV I V SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Rok 2014 ogłoszono Rokiem Czytelnika. Z tej okazji Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach zorganizowała konkurs *Czytanie to najwspanialsza zabawa*, w którym wzięły udział szkoły podstawowe województwa śląskiego. Rozstrzygnięcia konkursu dokonano 12 czerwca 2014 roku.

Rywalizację poprzedzono projekcją multimedialną, zatytułowaną *Od papirusu do e-booka – historia pisma i książki*. Następnie przystąpiono do udziału w 8 konkurencjach, nawiązujących do tematyki prezentacji. Rozwiązywano quizy, rozsypanki i łamigłówki, których celem było rozbudzenie motywacji do czytania, zachęta do kontaktu z książką, rozwój zainteresowań czytelniczych oraz zmobilizowanie uczniów do uważnego słuchania i twórczego spędzenia czasu. Z przygotowanymi zadaniami najlepiej poradzili sobie uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Piekarach Śląskich.

Organizatorki konkursu z nagrodami i upominkami dla uczestników.

Fot. K. Czapla-Durska.

Wszyscy uczestnicy konkursu zostali nagrodzeni. Szczególnie premiowane były trzy pierwsze miejsca. Uczniowie otrzymali nagrody książkowe ufundowane przez Wydawnictwo Znak oraz materiały piśmiennicze, których fundatorem była Księgarnia Świat Ucznia. Dzieciom wręczono również materiały promujące Katowice (gra planszowa, długopisy, opaski odblaskowe i inne), podarowane przez Wydział Promocji Urzędu Miasta Katowice oraz dyplomy zaprojektowane przez organizatorki. Doceniono także trud nauczycieli, którym wręczono specjalne podziękowania.

Konkurs upłynął w sympatycznej atmosferze, a rywalizacja przebiegła zgodnie z zasadami fair play. Na pochwałę zasługiwało zaangażowanie uczniów podczas wykonywania zadań. Pomimo zbliżających się wakacji o chętnie pracowali, co przełożyło się na efektywną współpracę i przyniosło upragnione punkty.

*Mgr Dominika Besta – nauczyciel bibliotekarz,
Wypożyczalnia PBW w Katowicach.*

SPECYFICZNE TRUDNOŚCI FUNKCJONOWANIA UCZNIÓW WARSZTATY DLA NAUCZYCIELI

Podczas prowadzenia lekcji, zarówno w szkołach jak i bibliotece, dużo rozmawiałam z nauczycielami na temat problemów, z jakimi zmagają się w swojej codziennej pracy. ADHD, praca z uczniami sprawiającymi trudności wychowawcze, problemy pojawiające się w kontaktach z rodzicami – to nauczycielska codzienność.

Nauczyciele wspominali, że brakuje im praktycznych wskazówek, podpowiadających rozwiązania w konkretnych sytuacjach, ponieważ wiedzę teoretyczną już posiadają. Ten fakt uświadomił mi potrzebę organizacji szkoleń z tego zakresu na terenie Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach.

Wychodząc naprzeciw potrzebom nauczycieli razem z koleżanką, Joanną Zganiacz, zorganizowałyśmy cykl warsztatów. Zaprosiłyśmy do współpracy Specjalistyczną Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Katowicach. Wspólnie z Panią Joanną Kardasińską – pedagogiem i Elżbietą Glińską – psychologiem, uzgodniłyśmy tematykę spotkań – cyklu *Specyficzne trudności funkcjonowania uczniów*. Był on realizowany w roku szkolnym 2012/2013 i obejmował trzy grupy tematyczne:

- ✓ *ADHD – jak sobie radzić z dziećmi z nadpobudliwością psychoruchową;*
- ✓ *Praca z uczniem trudnym;*
- ✓ *Uczeń z autyzmem, uczeń z zespołem Aspergera.*

Warsztaty cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Już w pierwszym dniu zapisów zabrakło wolnych miejsc. Nauczycielom bardzo odpowiadała warsztatowa forma spotkań i możliwość wymiany doświadczeń. Niewątpliwym atutem był fakt, iż szkolenia były bezpłatne, a zajęcia odbywały się w godzinach popołudniowych.

Warto zaznaczyć, że organizacja warsztatów oraz nawiązanie współpracy ze SPPP w Katowicach, wpisało się w nowe zadania statutowe PBW, związane ze wspomaganiem pracy nauczycieli.

Logo cyklu *Specyficzne trudności funkcjonowania uczniów*.

Fot. J. Zganiacz.

W związku z dużym zainteresowaniem zorganizowałyśmy drugą edycję warsztatów, również przy współpracy z SPPP w Katowicach, która odbyła się w roku szkolnym 2013/2014. Drugi cykl obejmował następujące tematy:

- ✓ *Seksualność dzieci i młodzieży: przemoc seksualna wobec dzieci i młodzieży;*
- ✓ *Uczeń z autyzmem, uczeń z zespołem Aspergera;*
- ✓ *Doradztwo zawodowe młodzieży gimnazjalnej ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży niepełnosprawnej.*

Uczestnicy każdego spotkania mieli możliwość zapoznania się z naszymi zbiorami oraz zapisania się do biblioteki. Wszyscy otrzymali zestawienia bibliograficzne, adekwatne do tematów szkoleń oraz potwierdzenia uczestnictwa w zajęciach. Spotkania kończyły się słodkimi poczęstunkami.

Spotkanie z cyklu *Specyficzne trudności funkcjonowania uczniów*.
Fot. J. Zganiacz.

W roku szkolnym 2014/2015 planujemy kontynuację współpracy z poradnią oraz organizację kolejnego cyklu warsztatów dla nauczycieli. Wszystkie spotkania będą się odbywać w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. J. Lompy w Katowicach, przy ulicy Wyszyńskiego 7.

Serdecznie zapraszamy do udziału w zajęciach!

Mgr Anna Krzempek – nauczyciel bibliotekarz,
Wypożyczalnia PBW w Katowicach.

KLUB INTERESUJĄCEJ KSIĄŻKI, CZYLI JAK POPULARYZUJEMY CZYTELNICTWO DZIECI I MŁODZIEŻY

Klub Interesującej Książki istnieje w Pedagogicznej Bibliotece Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach od 2011 roku. Od samego początku jego działanie nastawione było na promocję czytelnictwa dzieci i młodzieży. Comiesięczne zajęcia miały inspirować uczniów klas IV-VI szkoły podstawowej do sięgania po książki, którymi wcześniej nie byli zainteresowani. Z czasem spotkania w Wydziale Informacji Bibliograficznej, oprócz spełniania swojej podstawowej funkcji, dały też uczniom możliwość przeczytania pasjonującej książki, która nie jest lekturą szkolną omawianą na lekcji języka polskiego.

Zajęcia w ramach KIK-u nigdy nie mają sztywnych ram lekcji bibliotecznej. Każde spotkanie rozpoczyna rozmowa z uczniami na temat przeczytanej książki. Opowiadają o tym, co ich zafascynowało, jakie fragmenty zapamiętali najlepiej, jakie podobały im się najmniej. Jeżeli dana książka została zekranizowana, dzielą się swoimi przeżyciami po obejrzeniu filmu, często porównując tekst pisany i jego adaptację filmową.

W ciągu 60 minut spotkania odpowiadają na pytania quizu wiedzy o lekturze, charakteryzują bohaterów, układają rozsypanki, rysują mapy, wypełniają krzyżówki, rozwiązują szereg zadań przygotowanych dla nich na zajęcia.

W latach 2011-2014 w spotkaniach Klubu uczestniczyły pięcio-, sześć-, a nawet siedmioosobowe grupy uczniów z klas czwartych, piątych lub szóstych ze Szkoły Podstawowej nr 36 im. K. K. Baczyńskiego w Katowicach. Tematykę zajęć ustalano wcześniej, w ramach ścisłej współpracy z nauczycielem bibliotekarzem oraz polonistą*.

Spotkania Klubu odbywają się w Wydziale Informacji Bibliograficznej.

Fot. U. Jankowska.

Młodzi ludzie czytali książki przygodowe, fantastyczne, obyczajowe, detektywistyczne oraz wiele innych. W ciągu tych czterech lat, na spotkania KIK-u uczniowie przeczytali w sumie 27 lektur. Oto one: *Biały kiel* Jacka Londona, *Bracia Lwie Serce* Astrid Lindgren, *Charlie i fabryka czekolady* Roalda Dahla, *Dynastia Miziołków* Joanny Olech, *Hobbit, czyli tam i z powrotem* J. R. R. Tolkiena, *Mała księżniczka* Frances Hodgson Burnett, *Mały książę* Antoine'a de Saint-Exupéry'ego, *Mikołajek i inne chłopaki*, *Rekreacje Mikołajka*, *Joachim ma kłopoty* i *Wakacje Mikołajka* René Goscinny'ego i Jean-Jacquesa Sempé, *Napowietrzna wioska* Juliusza Verne'a, *Opowieść wigilijna* Karola Dickensa, *Oskar i pani Róża* Erica-Emmanuela Schmitta, *Pan Samochodzik i templariusze* Zbigniewa Nienackiego, *Szósta klepka*, *Kłamczucha*, *Kwiat kalafiora*, *Ida sierpniowa* i *Opium w rosole* (czyli pierwsze pięć tomów cyklu *Jeżycjada*) Małgorzaty Musierowicz, *Tomek w krainie kangurów* Alfreda Szklarskiego, *Tajemnicza wyspa* Juliusza Verne'a, *W 80 dni dookoła świata* Juliusza Verne'a, *W pustyni i w puszczy* Henryka Sienkiewicza, *Wakacje z duchami* Adama Bahdaja, *Wiedzmy* Roalda Dahla.

Spotkania w ramach Klubu cieszą się niezmiennym zainteresowaniem, co zdecydowanie motywuje do poszukiwań kolejnych, interesujących tytułów, opracowywania własnych materiałów do zajęć, wykorzystywania kolejnych metod aktywizujących. Daje też nadzieję, że zajęcia tego typu nadal z powodzeniem będą popularyzować czytelnictwo dzieci i młodzieży, a także rozbudzać zamiłowanie do dobrej, wartej przeczytania literatury.

**Istnieje możliwość nawiązania współpracy w zakresie przygotowania spotkania Klubu Interesującej Książki również dla innych grup uczniów (ze szkół podstawowych i gimnazjów). Zapraszamy: bibliografia@pbw.katowice.pl.*

Mgr Katarzyna Herich – nauczyciel bibliotekarz,
Wydział Informacji Bibliograficznej PBW w Katowicach.

Cezary Waluszko

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach – Filia w Pszczynie

OPRACOWANIE RETROSPEKTYWNE CZASOPISM W BIBLIOTECE PEDAGOGICZNEJ KOMUNIKAT Z BADAŃ

W związku z możliwościami, jakie dają komputerowe katalogi biblioteczne, warto przyrzeć się retrospektywnemu opracowaniu artykułów z czasopism zgromadzonych w pszczyńskiej filii Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. J. Lompy w Katowicach. W komunikacie nawiązano do analizy udostępnień czasopisma socjologicznego „Kultura i Społeczeństwo”, które wprowadzono do bazy elektronicznej.

Tradycyjna – szufladkowa kartoteka zagadnieniowa, bardzo dobrze spełnia swoją rolę w bibliotekach pedagogicznych, zwłaszcza jeżeli chodzi o artykuły dotyczące zagadnień związanych z pedagogiką, psychologią czy resocjalizacją. Wydzielone hasła dotyczące poszczególnych zagadnień, w miarę potrzeb można rozbudować o węższe czy bardziej szczegółowe aspekty danego zagadnienia.

Opracowanie czasopism z innych dziedzin, takich jak socjologia, geografia czy historia dawniej nie było tak preferowane, jak obecnie, ze względu na profil biblioteki, dlatego też czasopisma te były opracowywane w mniejszym zakresie. Dotarcie do zamieszczonych w nich artykułów wymagało od czytelnika korzystania z Bibliografii Zawartości Czasopism lub przypisów bibliograficznych w innych pracach.

Aktualnie wszystkie czasopisma opracowywane są na bieżąco, a w miarę możliwości opracowywane są także retrospektywnie – zwiększa to zawartość bazy bibliograficznej biblioteki i rozszerza ją tematycznie. W połączeniu z możliwościami katalogu dostępnego on-line, powoduje łatwiejsze dotarcie do różnych źródeł informacji przez naszych aktualnych, a także potencjalnych czytelników.

W latach 2012-2013 opracowałem retrospektywnie wszystkie dostępne w bibliotece roczniki czasopisma socjologicznego „Kultura i Społeczeństwo” z lat 1977-2006. W naszej placówce jest ono opracowywane w katalogu komputerowym na bieżąco od roku 2006. Wcześniej wprowadzane były do bazy tylko opisy bibliograficzne wybranych artykułów tematycznie związanych z profilem naszej placówki.

W badaniu przyjąłem metodę, według której obliczam ilość udostępnień czasopisma (na podstawie pieczętek z datą udostępnienia na kartach). Starsze egzemplarze czasopisma oprawione są całymi rocznikami, w związku z czym trudno jest ustalić, którym numerem czasopisma w ramach danego rocznika czytelnik był zainteresowany. W związku z tym w badaniu prezentowane są ilości udostępnień całych roczników, a nie poszczególnych numerów, nawet dla egzemplarzy współ-

czesnych niebędących opracowanymi rocznikami. Poza tym przedstawiono udostępnienia do roku 2006, czyli do momentu rozpoczęcia pełnego opracowywania. Ten sposób ukazania wielkości udostępnień w czytelny sposób pokazuje wartość opracowania retrospektywnego.

Warto w tym miejscu wspomnieć, że ankieta przeprowadzona wśród czytelników naszej filii w 2013 roku wyraźnie ukazała odchodzenie od korzystania z wersji drukowanej (szufladkowej) kartoteki zagadnieniowej: 78% czytelników korzysta częściej z wersji komputerowej, a 34% deklaruje, że w ogóle z niej nie korzysta. Ważne też jest to, że 70% czytelników w odpowiedzi na pytanie: „*Źródłami informacji o poszukiwanych artykułach dla Pana / Pani są*” zaznacza odpowiedź: „*Katalog komputerowy biblioteki*”, a dopiero na drugim miejscu: „*Literatura podana przez wykładowcę, nauczyciela*” (63%). Ostatnim źródłem informacji dla czytelników jest „*Tradycyjna kartoteka kartkowa artykułów*” (26%), czyli nawet mniej niż „*Przypisy w czytanych pracach naukowych*” (38%).

Załączona poniżej tabela pokazuje liczbę udostępnień dla poszczególnych roczników czasopism oraz wyraźną tendencję wzrostu korzystania przez czytelników ze starszych roczników. Najstarsze z nich (do roku 1987) były udostępniane – przed opracowaniem – w ciągu ponad 20 lat 5 razy lub mniej. Natomiast w czasie niecałych trzech lat 2012-2014, cztery roczniki udostępniono 10 lub więcej razy, natomiast tylko jeden poniżej 5 razy. Nawet jeżeli ilość udostępnień w rocznikach 1997-2006 ilościowo jest większa przed rokiem 2011, to średnia roczna ilość udostępnień jest większa dla lat 2012-2014.

Liczba udostępnień roczników czasopism za lata 1997-2014.

Rocznik czasopisma	Udostępnianie przed opracowaniem w latach 1977-2011 (34 lata)	Udostępnianie od 2012 r. do września 2014 roku (3 lata)
1977	1	10
1978	1	11
1979	2	10
1980	4	4
1981	1	9
1982	2	4
1983	2	5
1984	1	6
1985	2	9
1986	5	7
1987	4	17
1988	11	16
1989	7	18
1990	5	13
1991	9	13
1992	16	23
1993	9	14
1994	9	14
1995	5	10
1996	12	17
1997	10	9
1998	30	12
1999	23	16
2000	37	18
2001	26	13
2002	26	17

2003	23	16
2004	18	8
2005	36	7
2006	16	5
Suma:	356	351

Źródło: opracowanie własne.

Wnioskiem z przeprowadzonych badań jest stwierdzenie, że warto opracowywać retrospektywnie czasopisma – nawet jeżeli opisy nie są włączane w formie drukowanych kart do tradycyjnej kartoteki zagadnieniowej. Publikacje te są mniej aktualne, ale niekiedy mogą być jedynymi informacjami w bibliotece na temat danego zagadnienia lub mogą stać się inspiracją dla naszych czytelników do podjęcia lub kontynuowania danego tematu. Często też są to artykuły pisane przez znanych autorów i mogą uzupełniać ich dorobek opublikowany w wydawnictwach zwartych, przez co stają się cennym materiałem dla naszych czytelników poszukujących relewantnych informacji. Oczywiście mam świadomość, że moje badanie dotyczy tylko jednego czasopisma o tematyce socjologicznej i odnosi się do jednej biblioteki. Myślę, że warto byłoby przeprowadzić podobne badania dla innych czasopism, zwłaszcza pedagogicznych.

*Mgr Cezary Waluszko – nauczyciel bibliotekarz,
PBW w Katowicach – Filia w Pszczynie.*

**WYPRAWA NA TAJEMNICZĄ WYSPĘ
WRAZ Z BOHATERAMI LEKTURY JULIUSZA VERNE'A
KONSPEKT SPOTKANIA KLUBU INTERESUJĄCEJ KSIĄŻKI DLA KLASY V SZKOŁY
PODSTAWOWEJ, PRZEPROWADZONEGO W BIBLIOTECE PEDAGOGICZNEJ**

1. **Uczestnicy:** pięcioro uczniów klasy V ze szkoły podstawowej.
2. **Czas trwania:** 60 min.
3. **Cele zajęć:**
 - ✓ **Cel ogólny:** promocja i rozwój czytelnictwa dzieci oraz popularyzacja książki *Tajemnicza wyspa* Juliusza Verne'a.
 - ✓ **Cele operacyjne:**
Uczniowie:
 - potrafią wypowiadać się na temat przeczytanej lektury,
 - potrafią scharakteryzować bohaterów oraz wymienić kolejno zdarzenia opisywane w książce,
 - znają podstawowe informacje o Juliuszu Verne – autorze książek przygodowych,
 - potrafią pracować indywidualnie i w małej grupie.
4. **Metody pracy:** rozmowa, pogadanka, praca indywidualna, praca w grupach.
5. **Środki dydaktyczne:** ilustracje z książek, test sprawdzający wiedzę o lekturze, karty do charakterystyki bohaterów, rozsypanka, krzyżówka.
6. **Przebieg zajęć:**
 - przywitanie uczniów, wyjaśnienie celu spotkania i pogadanka na temat książki wybranej na zajęcia,
 - quiz: uczniowie odpowiadają na pytania testu wiedzy o lekturze (załącznik nr 1),
 - w czasie rozmowy kierowanej uczniowie opisują swoje przeżycia związane z lekturą książki *Tajemnicza wyspa* Juliusza Verne'a; nauczyciel zachęca do lektury innych książek przygodowych tego autora,
 - uczniowie wspólnie układają elementy rozsypanki – dopasowują hasło do opisu fauny, flory tajemniczej wyspy (załącznik nr 2),
 - uczniowie na przygotowanych dla nich kartach pracy (załącznik nr 3) opracowują krótką charakterystykę głównych bohaterów: Cyrusa Smitha, Gedeona Spilleta, Naba, Pencroffa, Harberta, Ayrtona,
 - praca indywidualna: rozwiązywanie krzyżówki związanej z treścią lektury (załącznik nr 4),
 - podsumowanie zajęć, wypełnienie listy uczestników; rozdanie uczniom kart uczestnictwa oraz kart ewaluacji wewnętrznej,
 - zakończenie zajęć i pożegnanie uczniów.

Bibliografia:

- Evans A. B., Miller R.: *Jules Verne – wizjoner nie zrozumiany*. „Świat Nauki” 1997, nr 6, s. 70-75.
- Moczydłowska K.: *Juliusz Verne – „Tajemnicza wyspa”* „Język Polski w Szkole dla Klas IV-VIII” 1993/1994, nr 5, s. 37-43.

ZAŁĄCZNIK NR 1:

Test wiedzy o książce *Tajemnicza wyspa* Juliusza Verne’a (z odpowiedziami).

1. W jakim wieku dzieje się akcja lektury?

XIX.

2. W jaki sposób bohaterowie dotarli na tajemniczą wyspę?

Balonem (z powodu jego awarii).

3. Jak nazywał się pies inżyniera?

Top.

4. Pierwsze mieszkanie kolonistów.

Kominy.

5. Po co bohaterowie wchodzili na górę (na najwyższy punkt wyspy)?

Żeby sprawdzić czy jest to wyspa czy kontynent i zobaczyć jej kształt.

6. W jaki sposób bohaterowie przebywający w zagrodzie, porozumiewali się z „Granitowym Pałacem” (kiedy Harbert został ranny)?

Przy pomocy Topa i Jupa.

7. W jaki sposób inżynier po raz pierwszy rozpalił ogień?

Wyjął szkiełka z zegarków – otrzymał z nich soczewkę, przez którą skupił promienie słońca.

8. Jak nazwano pierwszy statek zbudowany przez Pencroffa?

Bonaventure.

9. Wymień tajemnicze zjawiska, które miały miejsce na wyspie.

- *Uratowanie inżyniera i umieszczenie go w jaskini na wydmach,*
- *sprowadzenie pomocy przez Topa,*
- *uratowanie psa podczas walki z morskim potworem w jeziorze,*
- *skrzynia ze „skarbami”,*
- *wiadomość o rozbitku,*
- *ognisko dla zbląkanego statku,*
- *ziarno ołowiu w mięsie upolowanego zwierzęcia,*
- *mina pod pirackim okrętem,*
- *chinina dla Harberta,*
- *zabicie 5 piratów.*

10. Kto był sprawcą tajemniczych zjawisk?

Kapitan Nemo.

11. Jakie pytanie zadał przyjaciołom inżynier, gdy tylko został przez nich odnaleziony?

„Wyspa czy kontynent?”

12. Skąd (na samym początku) bohaterowie wzięli nóż?

Z obroży Topa.

13. Kto pełnił rolę kucharza na wyspie?

Nab.

14. Wymień przedmioty, które wytworzyli na wyspie koloniści.

- *Wyroby z gliny: cegły (piec garncarski), naczynia kuchenne;*
- *żelazo;*
- *tartak (cięcie drewna, wyrób mebli);*
- *wiklina, koszyki z wikliny;*
- *mydło, saletra, kwasy (siarkowy i azotowy), nitrogliceryna;*
- *zagroda hodowlana dla zwierząt wełnistych i pociągowych, ptaszarnia, królikarnia;*
- *uprawa zbóż;*
- *ogród warzywny, suszone zioła;*
- *szkło;*
- *klisza fotograficzna;*
- *telegraf.*

15. Jakie zwierzęta hodowali koloniści?

Posiadali: ptaszarnię, królikarnię, hodowlę małży, dzikie owce, muflony, onagry.

16. W jaki sposób koloniści odkryli i zaadaptowali swoje mieszkanie i jak je nazwali?

„Granitowy Pałac” – po obniżeniu poziomu wody w jeziorze odsłoniło się wejście do jaskini.

17. Jak zimno było zimą na wyspie Lincolna?

-22°C.

18. Jak Pencroff wyłamał sobie ząb trzonowy?

Na ziarnku ołowiu znalezionym wewnątrz jedzonego mięsa.

19. W jaki sposób zniknął żółw, którego Harbert i Nab odwrócili na plecy, żeby później po niego wrócić?

W czasie przyływu (odwrócił się, gdy w czasie przyływu uniosła go woda).

20. Co koloniści znaleźli na Cyplu Skrzyni?

Skrzynię z najpotrzebniejszymi rzeczami.

21. Co się stało w balonem?

Spadł na wyspę i zaczepił się o drzewo.

22. Jakie zwierzęta włamały się do „Granitowego pałacu”?

Małpy.

23. Kim był Jup?

Oswojonym orangutanem.

24. Jak koloniści wchodzili do „Granitowego pałacu”?

Na początku po drabince sznurowej, a później stworzyli windę hydrauliczną.

25. Czego najbardziej brakowało Pencroffowi na wyspie?

Tytoniu do fajki.

26. Co dla siebie znalazł Harbert w skrzyni ze skarbami?

Słownik nauk przyrodniczych (encyklopedia przyrodnicza) w 6 tomach.

ZAŁĄCZNIK NR 2:

Materiały do rozsypanki.

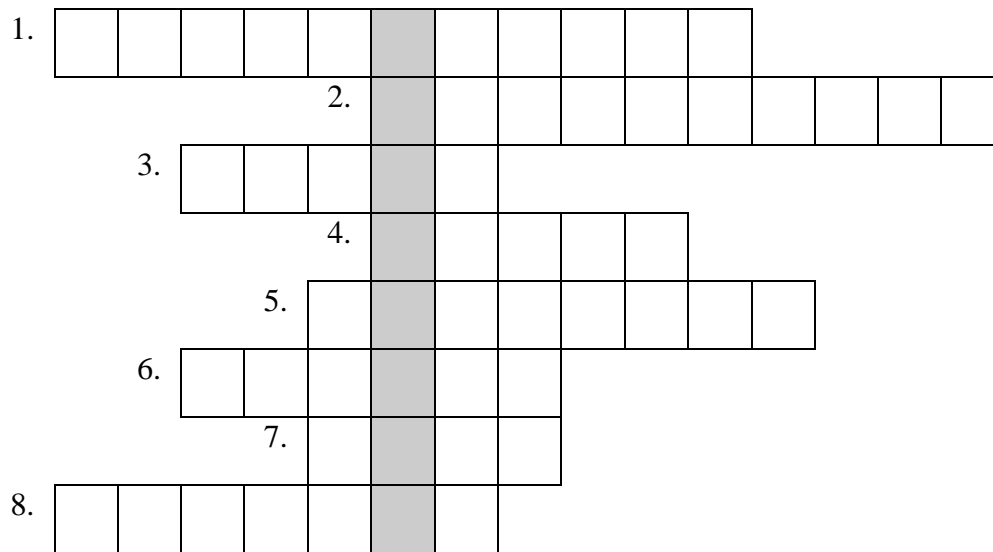
TAJFUN	BRYZA	LITODOMY	ZŁOTKA
cyklon tropikalny, huragan	wiatr wiejący na wybrzeżu; w nocy z lądu, w dzień znad morza	morskie małże	ptak zamieszkujący polany w tropikalnych lasach deszczowych
GRONOROSTY	HYDROGRAFIA	RUMB	PINIA
glony, o długości ponad 1 m, z pęcherzami pławnymi	dział geografii fizycznej zajmujący się badaniem wód; system wodny wyspy	miara kąta wynikająca z podziału koła na 32 części, około 11 stopni	drzewo z rodziny sosnowatych; jej nasiona to orzeszki piniowe
KAPIBARA	PIROGA	KAKADU	PIRYT
największy ssak z rzędu gryzoni, zamieszkuje nadwodne lasy i zarośla	niewielka płaskodenna łódź napędzana wiosłem, umożliwia pływanie po bardzo płytkiej wodzie	ptak z rzędu papugowanych, o krępej budowie i mocnym dziobie, z czubkiem na głowie	siarczek żelaza, o mosiężnej lub złocistożółtej barwie; jeden z najbardziej rozpowszechnionych w skorupie ziemskiej minerałów

JAGUAR	KREDA	METODA KATALOŃSKA	SMOKOWIEC
drapieżny ssak z rodziny kotowatych, trzeci największy kot na świecie, zamieszkujący tereny trawiaste i tropikalne	miękka, rozcieralna wapienna skała osadowa	metoda otrzymywania żelaza w tzw. piecach fryszerskich	dracena smocza – drzewo, z którego po nacięciu spływa żywica, która utleniając się przyjmuje czerwoną barwę
STALAKTYT	GALON	PŁATNICA	OHAR
naciek jaskiniowy, przeciwieństwo stalagmitu	miara objętości płynów i ciał sypkich stosowana w krajach anglosaskich (4,5 litra)	piła ręczna do przecinania kłód oraz do ścinki drzew	średni, wędrowny ptak wodny z rodziny kaczkowatych

ZAŁĄCZNIK NR 3:
Wzór karty pracy.

Ayrton	Cyrus Smith	Gedeon Spillet
Harbert Brown	Nab	Bonawentura Pencroff

ZAŁĄCZNIK NR 4:
Krzyżówka.

1. Zawód Gedeona Spilleta.
2. Narodowość kolonistów (głównych bohaterów książki).
3. Imię inżyniera – wynalazcy dóbr na wyspie. ... Smith.
4. Nazwa wyspy leżącej w sąsiedztwie „tajemniczej” wyspy.
5. Tak koloniści nazwali wyspę, na której wylądowali. Wyspa... .
6. Książka znaleziona w skrzyni ze skarbami (inaczej „Pismo Święte”).
7. Koloniści uszyli je z foczych skór.
8. Imię autora lektury.

Odpowiedzi:

1. DZIENNIKARZ, 2. AMERYKANIE, 3. CYRUS, 4. TABOR, 5. LINCOLNA,
6. BIBLIA, 7. BUTY, 8. JULIUSZ.

Hasło: NAUTILUS.

*Opracowała mgr Katarzyna Herich – nauczyciel bibliotekarz,
Wydział Informacji Bibliograficznej PBW w Katowicach.*

JACEK MALCZEWSKI
KRZYŻÓWKA

8 października 2014 roku obchodziliśmy 85 rocznicę śmierci Jacka Malczewskiego, wybitnego malarza, jednego z głównych przedstawicieli symbolizmu. Do życia i twórczości polskiego artysty nawiązuje poniższa krzyżówka, opracowana przez Panią Gabrielę Bonk z Zespołu Szkół Urszulańskich w Rybniku.

1			2			3					4	5		6
										7				
8									9					
								10						
11		12		13										
												14		
					15					16				
	17		18											
19								20		21				22
							23					24		
		25												
									26					
27		28		29		30		31				32		
33						34								

Hasła poziomo:

- 1) Urodził się w 1854 roku w Radomiu, zmarł w Krakowie, w 1929 roku.
- 4) Uzupełnij: Obraz Malczewskiego z lat 1908/1909 nosi tytuł ... i *Ellenai*.
- 8) Tytuł cyklu obrazów Malczewskiego (podpowiedź: anioł śmierci).
- 9) Związek organiczny stosowany jako barwnik do włosów lub wywoływacz fotograficzny.
- 11) Uzupełnij: ... Matejko dostrzegł wybitne zdolności młodego artysty i widział w nim swego następcę w dziedzinie malarstwa historycznego.
- 13) Uzupełnij: W 1908 roku Malczewski namalował obraz zatytułowany: *Święty Franciszek*, a w latach 1920/1921 tematem jego obrazu została święta
- 14) Ból nerwu kulszowego.
- 16) Skrót od „i tak dalej...” (albo tygodnik redagowany przez Aleksandra Kwaśniewskiego).
- 17) Uzupełnij: Wiosną 1880 Malczewski wyjechał do Włoch, gdzie zwiedził Wenecję i
- 20) W czasie podróży na ten kontynent Malczewski pełnił funkcję rysownika-kronikarza.
- 24) Inaczej zeznanie podatkowe.
- 25) Uzupełnij: Jacek Malczewski był synem Juliana, herbu
- 26) Uzupełnij: W 1916 roku powstał obraz: ... *Legionów*.
- 27) Autor *Imienia Róży*.
- 29) Imię matki i żony artysty.
- 32) Japoński buddyzm.
- 33) Postać występująca na obrazach Malczewskiego z 1901 i 1902 roku.
- 34) Nazwisko panięskie córki krakowskiego aptekarza, prześlicznej blondynki, którą poślubił Jacek Malczewski.

Hasła pionowo:

- 1) Uzupełnij: Malczewski studiował w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych pod kierunkiem znanego malarza, był to Jan
- 2) Uzupełnij: Jacek Malczewski prowadził „szkołę rysunkową wolnej ręki” wraz z Józefem Unierzyskim oraz Florianem ... (podpowiedź: pierwiastek chemiczny o symbolu Zn).
- 3) Uzupełnij tytuł obrazu: ... *krajobraz z Tobiaszem*.
- 5) Uzupełnij: Jacek Malczewski otrzymał od Jana Matejki zadanie namalowania kompozycji historycznej o tytule: *Śmierć..., żony Przemysława, uduszonej przez panny służebne* (kompozycji tej nie ukończył).
- 6) Bohaterka poematu Juliusza Słowackiego *Anelli*, który był źródłem inspiracji dla Malczewskiego.
- 7) Uzupełnij: Jeden z obrazów Jacka Malczewskiego nosi tytuł: ... *fauna*.
- 10) Uzupełnij: Młodsza z sióstr Jacka miała na imię ..., a starsza Bronisława.
- 12) Nad Newą bywają białe.
- 15) Tytuł obrazów z 1914 i 1918 roku (personifikacja Ojczyzny).
- 18) Piękny i modry w tytule walca (płynię przez Wiedeń).
- 19) Postać, która pojawia się na obrazach Malczewskiego: towarzyszy pastuszkowi (1904), artyście (1906), siedzi też przy zatrutej studni (1905).
- 21) Imię córki Jacka Malczewskiego.
- 22) Występuje na kilku obrazach Malczewskiego. Jest zatruta.
- 23) Uzupełnij tytuł: *Most na rzece...* .
- 24) Tak współpracownicy nazywali Romualda Traugutta.
- 28) Pas do kimona lub popularna sieć hipermarketów budowlanych.
- 29) Osad na dnie rzeki albo mieszaniec konia i osła.
- 30) Uzupełnij cytat z *Pana Tadeusza*: *Natenczas Wojski chwycił na taśmie przypięty. Swój ... bawoli, długi, cętkowany, kręty. Jak wąż boa.*
- 31) Imię Cyganki z *Chaty za wsią* Józefa Ignacego Kraszewskiego.

Hasła poziomo:

1) Malczewski, 4) Eloie, 8) Thanatos, 9) amidol, 11) Jan, 13) Agnieszka, 14) rwa, 16) itd.,
17) Mediolan, 20) Azja, 24) PIT, 25) Tarnawa, 26) Nike, 27) Eco, 29) Maria, 32) Zen, 33) Anioł,
34) Gralewska.

Hasła pionowo:

1) Matejko, 2) Cynk, 3) Wiosna, 5) Ludgardy, 6) Elenai, 7) Umizgi, 10) Helena, 12) noce,
15) Polonia, 18) Dunaj, 19) Chimera, 21) Julia, 22) studnia, 23) Kwai, 24) Prezes, 28) Obi, 29) muł,
30) róg, 31) Aza.

Rozwiązanie:

M	A	L	C	Z	E	W	S	K	I		E	L	O	E
A			Y			I				U		U		L
T	H	A	N	A	T	O	S		A	M	I	D	O	L
E			K			S		H		I		G		E
J	A	N		A	G	N	I	E	S	Z	K	A		N
K		O				A		L		G		R	W	A
O		C			P			E		I	T	D		I
	M	E	D	I	O	L	A	N				Y		
C			U		L			A	Z	J	A			S
H			N		O		K			U		P	I	T
I		T	A	R	N	A	W	A		L		R		U
M			J		I		A		N	I	K	E		D
E	C	O		M	A	R	I	A		A		Z	E	N
R		B		U		Ó		Z				E		I
A	N	I	O	Ł		G	R	A	L	E	W	S	K	A

Bibliografia:

1. Krzysztofowicz-Kozakowska Stefania: *Jacek Malczewski*. Wyd. 2. Wrocław: Wydawn. Dolnośląskie, 2004. ISBN 83-7384-195-4.
2. *Leksykon malarstwa od A do Z*. Warszawa: Muza S.A., 1992. ISBN 83-7079-076-3. *Malczewski Jacek*, s. 450- 451.
3. *Słownik szkolny. Malarze rzeźbiarze architekci*. Warszawa: WSiP, 1993. ISBN 83-02-05137-3. *Malczewski Jacek*, s. 109-110.

Opracowała **mgr Gabriela Bonk** – nauczyciel bibliotekarz, ZSU w Rybniku.

SIECIOW@NIE

**TWORZENIE ANIMOWANEJ POSTACI W USŁUDZE VOKI
SAMOUCZEK**

Voki to narzędzie sieciowe do tworzenia animowanych, mówiących postaci (awatarów), które można zamieszczać na stronach internetowych i blogach, wysyłać do znajomych za pośrednictwem poczty elektronicznej lub popularyzować w serwisach społecznościowych. Przewidziano trzy podstawowe warianty korzystania z usługi.

W wersji darmowej (Voki) istnieje możliwość projektowania i zapisu opracowanych awatarów, ich usuwania oraz modyfikacji. Niedogodność tej wersji polega na braku dostępu do części szablonów oraz ograniczeniu liczby słów, które może wypowiedzieć awatar. Takich ograniczeń nie posiada wersja odpłatna (Voki Presenter). Udostępniono w niej wszystkie szablony, również takie, które wiernie odzwierciedlają ludzką postać, znanych polityków, osoby ze świata show-biznesu itp. Odpłatnym wariantem jest także Voki Classroom – opcja umożliwiająca pracę w wirtualnej klasie.

Twórcy usługi udostępnili całą gamę postaci: męskich i żeńskich, ludzkich i zwierzęcych, prawdziwych i fikcyjnych. Można je dostosować do swoich oczekiwań pod względem wyglądu (sylwetka, wzrost, kolor włosów), tworząc np. swojego reprezentanta w sieci. Usługę Voki warto wykorzystać w ramach różnych przedmiotów nauczania, tworząc bohaterów literackich, historycznych i wielu innych. Mówiące postacie urozmaicą także naukę języków obcych, ponieważ istnieje możliwość ich udźwiękowania w 25 językach. Wystarczy wpisać tekst, który zostanie wypowiedziany przez jeden z głosów męskich lub żeńskich przewidzianych przez twórców narzędzia, bądź nagrać własną wypowiedź.

Poza podstawowymi opcjami korzystania z usługi istnieje możliwość pracy nad postacią bez konieczności rejestracji. Taki sposób tworzenia awatara zostanie przedstawiony w niniejszym samouczku.

KROK 1:

Wejście na stronę główną usługi VOKI.

Do paska przeglądarki wpisujemy adres <http://www.voki.com/>. Po załadowaniu się strony wybieramy klawisz CREATE.

KROK 2: Wybór postaci i jej edycja.

Na ekranie pojawi się losowo wybrana postać. Jeżeli nie jest zgodna z naszym pomysłem, możemy losować dalej, za pomocą kostki, która znajduje się w dolnej części odtwarzacza.

Mamy także możliwość samodzielnego określenia cech naszego awatara, korzystając z zakładki CUSTOMIZE YOUR CHARACTER, w której znajdują się trzy podstawowe klawisze, umożliwiające wybór postaci oraz dobór ubrań i dodatków.

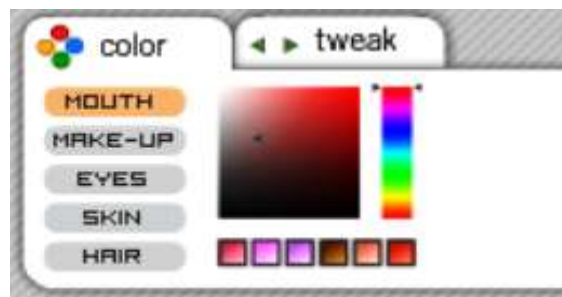
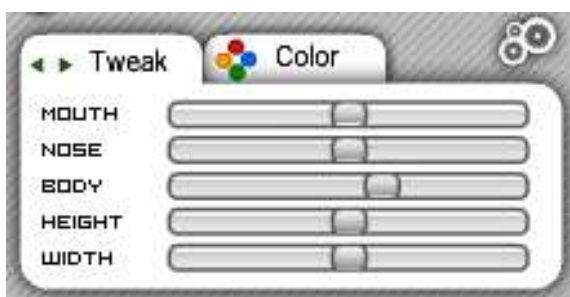
Po kliknięciu w klawisz HEAD wyświetlą się różne kategorie awatarów (np. VIP, DOGS, CATS, BEACH, MONSTERS, SMILES). Poszukiwania możemy ograniczyć wyłącznie do mężczyzn (MALE) lub kobiet (FEMALE). Wybór postaci potwierdzamy kliknięciem w przycisk DONE.

Uwaga! Jeżeli utworzoną postać zamierzamy później zapisać, nie możemy wybierać szablonów dostępnych w wersji odpłatnej (są oznaczone podpisem: Only in Voki Classroom & Voki Presenter).

Po dokonaniu wyboru warto zorientować się, jakie ubrania (CLOTHING) oraz dodatki i biżuterię (BLING) przewidziano dla danego awataru. Z kolei dzięki lupie, która znajduje się w dolnej części odtwarzacza, możemy zmienić położenie postaci.

Istnieje także możliwość zmiany jej sylwetki oraz rozmiaru wybranych części ciała za pomocą specjalnych suwaków, dostępnych w zakładce TWEAK oraz koloru: ust, makijażu, oczu, skóry i włosów (zakładka COLOR).

KROK 3:**Wybór koloru odtwarzacza.**

W razie potrzeby możemy dokonać zmiany koloru odtwarzacza (PLAYERS), w którym będzie wyświetlany awatar. Przewidziano dziewięć wersji kolorystycznych (czarną, morską, czerwoną, różową, zieloną, szarą, niebieską oraz dwa odcienie brązu). Wybór interesującego nas koloru potwierdzamy klawiszem DONE.

KROK 4:**Wybór tła.**

Można także zmienić tło (BACKGROUNDS), wybierając spośród dziesięciu dostępnych kategorii, wśród których uwzględniono widoki miast, życia nocnego i różnych pomieszczeń, ilustracje nawiązujące do natury, sportu i wiele innych. Jeżeli żadna propozycja nie spełni naszych oczekiwań, istnieje możliwość wgrania własnego zdjęcia. Po dokonaniu wyboru klikamy w klawisz DONE.

KROK 5:**Udźwiękowanie postaci.**

Postać można udźwiękować nagrywając własny głos za pośrednictwem telefonu, głośnika lub wgrywając wcześniej przygotowany plik dźwiękowy. Przewidziano także opcję wprowadzenia tekstu z klawiatury (co pokazano na poniższej ilustracji), który zostanie wypowiedziany przez jednego z trzech lektorów, uwzględnionych dla polskiej wersji językowej: Anetę, Zosię lub Krzysztofa.

Po wpisaniu tekstu, ustaleniu języka i lektora istnieje możliwość wprowadzenia dodatkowych efektów dźwiękowych (klawisz FX).

Uwaga! Bezpłatna wersja programu wymusza ograniczenie wypowiedzi awatara do jednej minuty!

Klikając w klawisz, który znajduje się pod lupą, możemy określić, czy awatar rozpocznie swą wypowiedź zaraz po załadowaniu się strony (samoczynnie), czy po kliknięciu w odtwarzacz. Jeżeli zdecydujemy się na pierwszą możliwość, zaznaczamy opcję **Play on load**.

Scene Settings

Change your settings for this scene only

Play on load

Play audio automatically when Voki loads

KROK 6:

Możliwość zapisu utworzonego awatara.

Utworzonego awatara możemy zatytułować (wpisując tekst bez polskich znaków) i zapisać.

Name Your Scene (20 Characters Max)

Title

SAVE CANCEL

Po kliknięciu w klawisz SAVE pojawi się formularz, zachęcający do zapisania postaci poprzez zalogowanie się do już utworzonego konta lub rejestrację w usłudze VOKI.

Opracowała *dr Anna Marcol* – nauczyciel bibliotekarz, PBW w Katowicach

ToonDoo – KOMIKS W SIECI
SYLABUS KURSU E-LEARNINGOWEGO
REALIZOWANEGO NA PLATFORMIE WARMIŃSKO-MAZURSKIEJ BIBLIOTEKI
PEDAGOGICZNEJ IM. KAROLA WOJTYŁY W ELBLĄGU

Prowadzący: Mateusz Paradowski.

Kontakt dla uczestników: tel. 055 237 62 65;

e-mail: mateusz.paradowski@wmbp.edu.pl.

Forma organizacyjna: zajęcia zdalne.

Liczba godzin: 8 jednostek dydaktycznych.

Opis kursu:

Kurs skierowany jest do wszystkich, którzy chcą poznać możliwości aplikacji ToonDoo (<http://www.toondoo.com/>) – internetowego narzędzia do tworzenia komiksów. Aplikacja pozwala na opracowanie pojedynczych okienek komiksu lub całej książeczki. Mamy możliwość utworzenia komiksu z wykorzystaniem wbudowanych elementów graficznych lub wykorzystując swoje zasoby i umiejętności rysowania. Utworzony komiks może być ciekawym uzupełnieniem lekcji. Może też posłużyć jako powtórzenie wiadomości lub prezentacja efektów projektu edukacyjnego. Gotowy projekt warto wydrukować, wysłać znajomym lub umieścić na stronie internetowej czy blogu.

Cel kursu:

Podstawowym celem kursu jest nabycie przez uczestników umiejętności tworzenia komiksów i książeczek komiksowych przy pomocy aplikacji ToonDoo.

Cele szczegółowe (mapa kompetencji):

Po ukończeniu kursu uczestnik będzie posiadał wiedzę w zakresie obsługi aplikacji ToonDoo. Nabędzie następujące umiejętności:

- tworzenia pojedynczych okienek komiksu;
- edytowania już stworzonego komiksu;
- publikacji, wysyłania, odbierania oraz drukowania utworzonego komiksu;
- tworzenia książeczki, łączącej pojedyncze okienka komiksu;
- edytowania stworzonej książeczki;
- publikacji, wysyłania, odbierania oraz drukowania utworzonej książeczki.

Wymagania:

Kurs ma charakter praktyczny i wymaga podstawowej wiedzy z zakresu obsługi komputera. Uczestnik kursu powinien zatem posiadać umiejętność:

- zapisywania i ładowania plików,
- posługiwania się przeglądarką internetową i pocztą elektroniczną,
- obsługi platformy Moodle – od strony studenta (uczestnika).

Ponadto uczestnik powinien mieć dostęp do komputera wyposażonego w:

- program Adobe Reader,
- słuchawki lub głośniki,
- program do przeglądania filmów (preferowany Windows Media Player),
- przeglądarkę Mozilla Firefox lub Internet Explorer,
- dostęp do Internetu oraz włączoną w przeglądarce możliwość przyjmowania cookies (ciasteczek).

Organizacja zajęć:

Zajęcia zdalne realizowane są przez Internet na platformie zdalnego nauczania WMBP. Problematyka kursu obejmuje jeden blok tematyczny, który zawiera:

- treści – instrukcję tworzenia komiksu krok po kroku,
- obowiązkowe zadanie do wykonania,
- dyskusję na forum (w przypadku pojawienia się problemów z wykonaniem zadań),
- ankietę ewaluacyjną – do wypełnienia przed zakończeniem zajęć.

Kurs będzie realizowany przez dwa tygodnie. Wszystkie materiały zostaną opublikowane jednocześnie. Punkty przyznane za zadania będą widoczne w zakładce **Oceny**.

Poruszane zagadnienia:

- rejestracja w aplikacji,
- wybór postaci i jej modyfikacja,
- tworzenie komiksu,
- dodawanie elementów graficznych i tła oraz ich modyfikacja,
- zapisywanie i publikowanie komiksu,
- odbieranie komiksu,
- tworzenie książeczki komiksowej.

Warunki zaliczenia:

- aktywne uczestnictwo w zajęciach zdalnych,
- terminowe nadesłanie poprawnie wykonanego zadania zaliczeniowego.

Zasady uczestnictwa:

Procedury komunikacyjne obowiązujące wszystkich uczestników kursu:

- **forum dyskusyjne** – jest wspólne dla wszystkich tematów, a jego celem jest rozwiązywanie sygnalizowanych przez uczestników (również na forum) problemów i trudności w rozwiązywaniu zadań,
- **forum aktualności** – służy do przekazywania bieżących informacji, rozwiązywania problemów organizacyjnych,
- **wiadomości** – służą do bezpośredniego (prywatnego) kontaktu między słuchaczami kursu,
- **kalendarz** – będzie przypominał uczestnikom kolejne terminy oddawania zadań.

W sytuacjach wyjątkowych (np. dłuższy wyjazd służbowy, choroba) należy poinformować prowadzącego o tym, że nie będzie się przez jakiś czas uczestniczyć w zajęciach lub terminowo przesyłać zadań.

*Opracował mgr Mateusz Paradowski – nauczyciel bibliotekarz,
Wydział Wspomagania Edukacji i Multimediów WMBP w Elblągu.*

**WSPOMAGANIE SZKÓŁ I PLACÓWEK. SIECI WSPÓŁPRACY
I SAMOKSZTAŁCENIA
ZESTAWIENIE BIBLIOGRAFICZNE W WYBORZE**

Książki

1. JAKOŚĆ edukacji : różnorodne perspektywy / pod red. Grzegorza Mazurkiewicza. - Kraków : Uniwersytet Jagielloński, 2012. - 416 s. : il. ; 24 cm. - Bibliogr. przy rozdz. - ISBN 978-83-233-3296-1.
2. NADZÓR pedagogiczny : ewaluacja, kontrola, wspomaganie / Bożena Barszczewska. - Stan na 24 lutego 2012 r.. - Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2012. - 394 s. ; 21 cm. - (Prawo Oświatowe). - Na stronie tytułowej i okładce odmienny tytuł serii "Prawo oświatowe w pytaniach i odpowiedziach". - ISBN 978-83-264-0714-7.
3. OD teorii do praktyki : rozwój zawodowy nauczyciela / Christopher Day ; przekł. [z ang.] Joanna Michalak ; wstęp Tadeusz Lewowicki. - Wyd. 2. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2008. - 334 s. ; 24 cm. - (Interdyscyplinarna Seria Akademicka). - Bibliogr. - Wyd. 1 pt.: Rozwój zawodowy nauczyciela : uczenie się przez całe życie. Gdańsk, 2005. - ISBN 978-83-7489-136-3
4. SIECI współpracy i samokształcenia : teoria i praktyka / red. nauk. Danuta Elsner ; [tł. z jęz. ang. Danuta Elsner]. - Warszawa : Wolters Kluwer Polska, 2013. - 243 s. : il. ; 21 cm. - ISBN 978-83-264-4352-7.

Artykuły z czasopism

1. BIBLIOTEKA jako element doskonalenia / Jarosław Kordziński // Dyrektor Szkoły. - 2014, nr 5, s. 82-84.
2. CZY szkoły mogą uczyć się razem? / Danuta Elsner // Dyrektor Szkoły. - 2010, nr 2, dodatek: Akademia Zarządzania, s. I-VIII.
3. INTERDYSCYPLINARNE i przedmiotowe : powiatowe sieci współpracy i samokształcenia // Głos Nauczycielski. - 2013, nr 6, dodatek: Reforma Edukacji, s. II.
4. JAK szkoły uczą się razem? / Pieter Leenheer ; tł. Danuta Elsner // Dyrektor Szkoły. - 2010, nr 2, s. 16-18.
5. KOMPLEKSOWE wspomaganie pracy szkół i nauczycieli - nowe zadanie dla bibliotek pedagogicznych / Beata Walczak // Poradnik Bibliotekarza. - 2014, nr 10, s. 14-18.
6. KTO wspiera szkołę? // Głos Nauczycielski. - 2012, nr 50, dodatek: Reforma Edukacji, s. II.
7. MEANDRY reformowania oświaty / Lidia Jastrzębska // Nowa Szkoła. - 2011, nr 2, s. 16-21.
8. NASZE szkoły wspomagają się wzajemnie / Kazimiera Podczaszy ; rozm. przeprowadziła Danuta Elsner // Dyrektor Szkoły. - 2012 nr 7, dodatek: Niezbędnik Dyrektora, s. 74-79.

9. NAUCZYCIELSKIE sieci sposobem na... dżunglę (informacji i zadań) // Ewa Kędracka-Feldman // Meritum. – 2014, nr 1, s. 74-77.
10. NOWE zasady działania poradni psychologiczno-pedagogicznych / Piotr Gąsiorok // Dyrektor Szkoły. - 2013, nr 4, s. 48-50, 52.
11. NOWOŚCI w prawie oświatowym / Bogusław Tundzios // Meritum. - 2013, nr 1, s. 81-86.
12. OD WDN do sieci współpracy i samokształcenia / Danuta Elsner // Dyrektor Szkoły. - 2014, nr 5, s. 78-81.
13. POGŁĘBIONA diagnoza potrzeb rozwojowych / Krzysztof Bednarek // Dyrektor Szkoły. – 2014, nr 5, s. 72-74.
14. PRZYGOTUJ plan wspomaganie // Głos Nauczycielski. – 2012, nr 50, dodatek: Reforma Edukacji, s. IV.
15. PRZYKŁAD planu działania sieci współpracy i samokształcenia // 2013, nr 6, dodatek: Reforma Edukacji, s. IV.
16. REALNE wsparcie dla szkół / Krystyna Adaśko // Głos Nauczycielski. - 2013, nr 6, dodatek: Reforma Edukacji, s. III.
17. SIECI współpracy i doskonalenia realizowane przez szkoły z powiatów biorących udział w projektach w ramach Konkursu 3.5 "Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół" // Głos Nauczycielski. - 2013, nr 6, dodatek: Reforma Edukacji, s. II.
18. SIECI współpracy i samokształcenia / Regina Lenart // Magazyn Szkolny. - 2014, nr 9, s. 9.
19. SIECI współpracy i samokształcenia : projekt System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół // Głos Nauczycielski. - 2013, nr 6, dodatek: Reforma Edukacji, s. I.
20. SIECI współpracy i samokształcenia jako nowa forma doskonalenia zawodowego nauczycieli bibliotekarzy / Anna Płusa // Poradnik Bibliotekarza. - 2014, nr 1, s. 4-8.
21. SIEĆ uczących się szkół : część 1 / Justina Erčulj ; tł. Danuta Elsner // Dyrektor Szkoły. - 2010, nr 2, s. 18-20.
22. SIEĆ uczących się szkół : część 2 / Justina Erčulj ; tł. Danuta Elsner // Dyrektor Szkoły. - 2010, nr 3, s. 24-26.
23. SORE - kto to taki? / Ewa Jakubowska // Forum Nauczycieli. - 2012, nr 3, s. 60.
24. SZKOŁA jako organizacja ucząca się // Głos Nauczycielski. - 2012, nr 50, wkładka: Reforma edukacji, s. I.
25. WSPOMAGANIE rozwoju szkół - projekt systemowy / Dorota Czerwonka, Dorota Granoszewska-Babiańska // Dyrektor Szkoły. - 2012, nr 7, s. 58-73.
26. WSPOMAGANIE szkoły jako organizacji / Małgorzata Górka // Meritum. – 2013, nr 3, s. 10-16.
27. WSPOMAGANIE szkół i placówek oświatowych w zakresie budowania jakości w edukacji / Teresa Gańko // Meritum. - 2006, nr 2, s. 35-38.
28. WSPOMAGANIE szkół przez biblioteki pedagogiczne : projektowane zmiany / Dariusz Skrzyński // Biblioteka w Szkole. - 2012, nr 11, s. 12-13.
29. WSZYSCY jesteśmy załogą : o czym trzeba pamiętać w czasie tworzenia sieci współpracy / Danuta Elsner // Głos Nauczycielski. – 2013, nr 6, dodatek: Reforma Edukacji, s. III.

30. ZMIANA przepisów dotyczących placówek doskonalenia nauczycieli / Agata Piszko // Dyrektor Szkoły. - 2013 nr 3, dodatek: Niezbędnik Dyrektora, s. 70-71.
31. ŻADNA placówka systemu wspomaganie nie pozostanie bez wsparcia / Piotr Dmochowski-Lipski // Oświata Mazowiecka : Biuletyn Informacyjny Kuratorium Oświaty w Warszawie. - Nr 10 (2013), s. 16-17.

Książki online i artykuły z czasopism elektronicznych

1. AKTYWNOŚĆ bibliotek pedagogicznych / Jarosław Kordziński // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2013, nr 3, s. 82-87. - Dostęp: http://www.ore.edu.pl/strona-ore/images/flash/Trendy_nr-3_2013.swf.
2. DOSKONALIĆ doskonalenie, czyli kompleksowe wspieranie szkół i placówek oświatowych / Ewa Jakubowska, Anna Zakrzewska-Zamora // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2014, nr 2, s. 81-85. - Dostęp: http://issuu.com/ore.edu.pl/docs/trendy_2_2014.
3. EFEKTYWNA współpraca z biblioteką pedagogiczną – przykład dobrej praktyki / Wioletta Hatak, Paulina Mielnik // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2014, nr 2, s. 95-98. - Dostęp: http://issuu.com/ore.edu.pl/docs/trendy_2_2014.
4. FUNKCJONOWANIE edukacyjnych sieci współpracy nauczycieli w wybranych krajach Europy / Agata Arkabus // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 10-12. - Dostęp: <http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/funkcjonowanie.pdf>.
5. NOWE zadania poradni psychologiczno-pedagogicznych / Marzenna Czarnocka // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2013, nr 3, s. 93-99. - Dostęp: http://www.ore.edu.pl/strona-ore/images/flash/Trendy_nr-3_2013.swf.
6. OFERTA usług edukacyjnych Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. KEN w Lublinie / Joanna Tarasiewicz, Maria Nóżka // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 26-28. - Dostęp: http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/oferta_uslug.pdf.
7. PROCES budowania systemu wspomaganie szkół i placówek oświatowych na przykładzie Biblioteki Pedagogicznej w Skierniewicach / Mariola Szymczak, Iwona Szwed // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2014, nr 2, s. 99-103. - Dostęp: http://issuu.com/ore.edu.pl/docs/trendy_2_2014.
8. PROGRAM Golden Five : wspieranie szkół przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne / Joanna Szymańska // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2014, nr 2, s. 57-60. - Dostęp: http://issuu.com/ore.edu.pl/docs/trendy_2_2014.
9. PRZEWODNIK metodyczny dla koordynatorów sieci współpracy i samokształcenia / [aut.] Maciej Kocurek [i in.]. - Kraków : Ośrodek Rozwoju Edukacji, 2012 - 125 s. - Dostęp: <http://www.ore.edu.pl/strona-ore/images/files/Przewodnik%20metodyczny%20dla%20koordynator%C3%B3w%20sieci%2016%20stycznia%202012%20%284%29.pdf>.
10. PRZYGOTOWANIE kadry bibliotek pedagogicznych do realizacji nowych zadań. Działania Ośrodka Rozwoju Edukacji / Marianna Hajdukiewicz, Agnieszka Pietryka // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 17-21. - Dostęp: http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/przygotowanie_kadry.pdf.

11. RAZEM na rzecz ucznia ze SPE – wspieranie szkoły przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną / Izabela Rodak // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2014, nr 2, s. 66-71. - Dostęp: http://issuu.com/ore.edu.pl/docs/trendy_2_2014.
12. ROLA bibliotek pedagogicznych w strukturach sieci wsparcia szkół i placówek oświatowych / Magdalena Brewczyńska // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 2 (2013), s. 5-7. - Dostęp: http://bnb.oeiizk.waw.pl/2-2013/rola_bibliotek.pdf.
13. ROLA i zadania koordynatora sieci współpracy i samokształcenia / [aut.] Maciej Kocurek [i in.] // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2013, nr 3, s. 111-117. - Dostęp: http://www.ore.edu.pl/strona-ore/images/flash/Trendy_nr-3_2013.swf.
14. SIECI współpracy i samokształcenia : co warto przeczytać? / Anna Marcol // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 70-71. - Dostęp: http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/co_warto.pdf.
15. SIECI współpracy i samokształcenia : od teorii do praktyki / Tomasz Karoń // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 13-16. - Dostęp: http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/sieci_wspolpracy2.pdf.
16. SIECI współpracy i samokształcenia w nowym systemie wspomagania szkół / Dorota Czerwonka, Marianna Hajdukiewicz // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 6-9. – Dostęp: http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/sieci_wspolpracy.pdf.
17. WIDEOKONFERENCJA w ramach pracy sieci współpracy i samokształcenia. Nowatorski kanał komunikacji dla nauczycieli / Anna Płusa // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 39-44. - Dostęp: <http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/wideokonferencja.pdf>.
18. WSPARCIE szkół i nauczycieli województwa podkarpackiego w zakresie wykorzystania TIK w procesie dydaktyczno-wychowawczym / Piotr Ożarski // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2014, nr 2, s. 73-79. - Dostęp: http://issuu.com/ore.edu.pl/docs/trendy_2_2014.
19. WSPOMAGANIE pracy dyrektorów i nauczycieli jako element SRWP [Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego] 2020 / Ewa Furche, Małgorzata Bukowska-Ulatowska // Trendy : internetowe czasopismo elektroniczne. - 2014, nr 2, s. 87-94. - Dostęp: http://issuu.com/ore.edu.pl/docs/trendy_2_2014.
20. WSPOMAGANIE szkół i placówek : z doświadczeń Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej im. Józefa Lompy w Katowicach / Anna Marcol // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 29-38. - Dostęp: http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/wspomaganie_szkol.pdf.
21. WYMAGANIE : Dolnośląska Biblioteka Pedagogiczna we Wrocławiu realizuje zadania wspomagania placówek oświatowych / Beata Malentowicz // Biuletyn Nauczycieli Bibliotekarzy. - Nr 3 (2014), s. 22-25. - Dostęp: http://bnb.oeiizk.waw.pl/3-2014/wymaganie_dolnoslaska.pdf.

Opracowała **mgr Barbara Michalek** – nauczyciel bibliotekarz,
kierownik Wydziału Informacji Bibliograficznej PBW w Katowicach.

Z RELACJI UCZESTNIKA

Anna Marcol

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach

WSPOMAGANIE PRACY SZKOŁY WE WSPÓŁPRACY Z BIBLIOTEKĄ SZKOLNĄ SPRAWOZDANIE ZE SPOTKANIA INFORMACYJNEGO W WARSZAWIE

W dniach 8-10 września 2014 roku odbył się ogólnopolski zjazd nauczycieli bibliotekarzy pod hasłem *Wspomaganie pracy szkoły we współpracy z biblioteką szkolną*. Celami spotkania były: prezentacja wniosków z ewaluacji przedsięwzięć realizowanych w ramach powiatowych projektów pilotażowych *Kompleksowe wspomaganie pracy szkół*, wymiana dobrych praktyk, próba wypracowania modelowych sposobów wspomagania oraz przekazanie informacji na temat podręcznika *Nasz elementarz*.

Podczas pierwszego dnia obrad przybliżono problematykę związaną z nowym systemem doskonalenia nauczycieli oraz przedstawiono wyniki z ewaluacji projektów pilotażowych (Marianna Hajdukiewicz, Ośrodek Rozwoju Edukacji), które wykazały, że nauczyciele byli zadowoleni z nowej oferty wsparcia. Udział w pilotażu okazał się korzystny dla szkół i placówek, które brały w nim udział i dobrze je przygotował do nadchodzących zmian. Wspomaganie oparte na partnerstwie i autonomicznej pozycji szkoły, dostosowane do potrzeb konkretnej placówki, spełnia oczekiwania środowisk oświatowych. Jakkolwiek nadal poszukuje się odpowiedzi na wiele pytań: czym właściwie jest wspomaganie?; jaka jest relacja między wspomaganiami procesowym, a innymi formami wsparcia?; w jaki sposób zadania związane ze wspomaganiami będą realizowane w przyszłości?; jaki będzie zakres działań poszczególnych instytucji – ośrodków doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych?; jak zostanie przebudowany system finansowania doskonalenia nauczycieli?; jaki system zapewni jakość usług związanych ze wspomaganiami? itp.

Danuta Brzezińska – prezes Towarzystwa Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich, w wystąpieniu *Modelowe wsparcie szkoły przez nauczyciela bibliotekarza i zasoby biblioteki szkolnej* zaznaczyła, że wypracowanie jednolitego modelu wspomagania może się okazać niemożliwe. Przeszkodę stanowi duże zróżnicowanie bibliotek szkolnych – od nowoczesnych centrów multimedialnych po biblioteki niedofinansowane, które znajdują się na końcu szkolnych budżetów. Brakuje obowiązujących standardów, które wpłynęłyby na poprawę ich sytuacji. Prelegentka podkreśliła, że biblioteki szkolne są szansą dla edukacji i mogą wzmocnić każdy z jej modeli (cyfrowa szkoła, szkoła w sieci, szkoła bez książek, BYOD).

Drugi dzień obrad rozpoczęto wystąpieniami dotyczącymi wspomagania w obszarze edukacji wczesnoszkolnej. W tej części głos zabrali przedstawiciele Ministerstwa Edukacji Narodowej: Joanna Berdzik – Podsekretarz Stanu, która wspomniała o planowanym projekcie, związanym z zakupem nowości dla bibliotek

szkolnych, publicznych i pedagogicznych oraz Janusz Krupa – Naczelnik Wydziału Podręczników i Nowych Technologii w Edukacji, który odpowiadał na wątpliwości związane z wprowadzaniem nowych podręczników do szkół. Uzupełnieniem tej wypowiedzi był wykład Anny Iwickiej-Okońskiej (Wojewódzki Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Łodzi), która doradzała, w jaki sposób należy je ewidencjonować. Tę sesję zakończyło wystąpienie dr Zofii Zasadzkiej, która zapowiedziała wyniki badań czytelnictwa dzieci i młodzieży, prowadzonych przez Instytut Badań Edukacyjnych w ramach projektu *Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego*.

Zagadnienia dotyczące wspomagania w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych omówiono podczas trzeciej sesji. Iwona Brzóska-Złotnicka (Centrum Edukacji Obywatelskiej) opowiedziała o wykorzystaniu TIK w nauczaniu, natomiast Ewa Majdecka (Centrum Cyfrowe: Projekt Polska) przybliżyła problematykę otwartych zasobów edukacyjnych i wolnych licencji.

Sesjom plenarnym towarzyszyły prezentacje przygotowane przez praktyków z bibliotek pedagogicznych oraz zajęcia w grupach warsztatowych, podczas których wykonywano ćwiczenia nawiązujące do tematyki poszczególnych sesji – próbowano opracować definicję pojęcia „wspomaganie” oraz omawiano przykłady kompleksowego wsparcia w zakresie: pracy z dzieckiem młodszym, wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych i promocji czytelnictwa.

W zjeździe uczestniczyło ok. 200 osób: dyrektorów i pracowników bibliotek pedagogicznych, kierowników filii, wizytatorów oświaty, doradców metodycznych i konsultantów ds. bibliotek szkolnych oraz przedstawicieli jednostek samorządów terytorialnych, odpowiedzialnych za sprawy oświaty. Spotkanie zorganizowano w ramach projektu *System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół* we współpracy z Wydziałem Informacji i Promocji Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie.

Dr Anna Marcol – nauczyciel bibliotekarz, PBW w Katowicach.

Monika Kulik*Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach*

**„CO NAS SPINA?” – NIC, BO DBAMY O ZDROWIE PSYCHICZNE!
KONFERENCJA PODSTAWY KONTAKTU PRACOWNIKA UCZELNI WYŻSZEJ
ZE STUDENTEM WYKAZUJĄCYM OBJAWY ZABURZENIA PSYCHICZNEGO
W TELEGRAFICZNYM SKRÓCIE**

Żyjemy w czasach, które nie sprzyjają utrzymaniu zdrowia psychicznego. Zabieganie, natłok obowiązków, brak perspektyw, trudności na polu zawodowym i osobistym, stres mają ogromny wpływ na jakość życia, a co z tym związane – powstawanie szeregu zaburzeń psychicznych. Niezwykle ważne jest zatem uświadomienie sobie konsekwencji takiego trybu życia, a także poznanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych. Prawidłowe reagowanie na nietypowe zachowania innych ludzi stanowi podstawę dobrych kontaktów i komunikacji.

10 października 2014 roku, w Światowym Dniu Zdrowia Psychicznego, odbyła się konferencja poświęcona podstawom kontaktu pracownika uczelni wyższej ze studentem wykazującym objawy zaburzenia psychicznego. Spotkanie zostało zorganizowane w ramach III edycji kampanii „Co Nas Spina? – Studencie zadbaj o swoją psychikę”*. Po raz kolejny cykl spotkań i warsztatów zorganizowało akademickie Centrum Obsługi Studenta Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, przy współpracy ze Śląską Kawiarnią Naukową oraz ze wsparciem finansowym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. Patronat honorowy objął Prezydent Miasta Katowice, Piotr Uszok.

Konferencję *Podstawy kontaktu pracownika uczelni wyższej ze studentem wykazującym objawy zaburzenia psychicznego* skierowano szczególnie do osób mających bezpośredni kontakt ze studentami, a więc wykładowców, pracowników dziekanatów i bibliotekarzy. Celem spotkania było przybliżenie słuchaczom podstawowych form komunikacji oraz wskazanie, jak radzić sobie w sytuacjach niecodziennych. Dzięki seminarium uczestnicy uzyskali niezbędną wiedzę w zakresie rozpoznawania symptomów różnych typów zaburzeń psychicznych. Ponadto przedstawiono zalecenia, jak reagować na specyficzne zachowania. Nie dziwi więc fakt, iż konferencja cieszyła się sporym zainteresowaniem.

Po krótkim słowie wstępnym Bożeny Siedleckiej uczestnicy mieli możliwość obejrzenia filmu dokumentalnego zrealizowanego w 2013 roku pt. *Depresja u osób dorosłych*, w którym szereg specjalistów omówiło istotę tej najbardziej rozpowszechnionej choroby cywilizacyjnej. Komentarz do filmu wygłosił dr hab. n. med. Robert Pudło – Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Psychiatrii. Specjalista w bardzo przystępny sposób przedstawił przyczyny, czynniki ryzyka, objawy i sposoby leczenia depresji. Z badań wynika, iż co 8 mężczyzna i co 4 kobieta co najmniej raz w życiu popadnie w depresję, a lekceważenie choroby może być tragiczne w skutkach. Prelegent uczulił jednak słuchaczy, iż należy bardzo wnikliwie zbadać dany przypadek, zanim postawi się diagnozę, gdyż „nie każda depresja jest

depresją”. Warto również tutaj przybliżyć objawy z grupy symptomów podstawowych, które trwać mają nieustannie przez co najmniej 2 tygodnie: codzienne obniżenie nastroju, spadek energii, utrata zainteresowań. Ponadto muszą wystąpić przynajmniej 2 objawy z grupy dodatkowej: utrata wiary we własną wartość, poczucie winy, myśli o śmierci, spadek koncentracji, zaburzenia snu, problemy z pamięcią, niepokój. Żadnych symptomów nie należy nigdy lekceważyć.

Po krótkiej przerwie uczestnicy konferencji mieli możliwość zapoznania się z podstawowymi informacjami dotyczącymi kontaktu z osobami wykazującymi zaburzenia psychiczne. Wykład wygłosiły mgr Justyna Szostek (koordynator ds. Obsługi Studentów) oraz mgr Magdalena Bolek (doktorantka w Zakładzie Psychologii Klinicznej i Sądowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach). Prelegentki podzieliły się wiedzą praktyczną, którą zdobywają na co dzień w kontaktach ze studentami. Kolejno omówiły różne typy zaburzeń: zespół Aspergera, zaburzenia odżywiania, zaburzenia psychiatryczne, depresję, zachowania agresywne, lęki. Bardzo przydatne było wskazanie, jak pracownik powinien zachować się w danej sytuacji.

Na koniec, z referatem pt. *Student też człowiek – dlaczego warto dbać o sprawną komunikację* wystąpiła dr Patrycja Szostok (psycholog, adiunkt w Zakładzie Dziennikarstwa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach). Prelegentka podjęła temat zasad efektywnej komunikacji interpersonalnej między pracownikiem uczelni a studentem. Zwróciła uwagę na niedociągnięcia w tej sferze oraz udzieliła praktycznych rad, jak powinna wyglądać prawidłowa interakcja. Podane przez specjalistkę przykłady rozwiązań powinny być wprowadzane w życie w każdej sytuacji kontaktu ze studentami, ale również w życiu codziennym.

Tematyka konferencji była bardzo złożona, dlatego warto, by tego typu inicjatywy były szeroko i stale podejmowane. Pracownicy uczelni, szkół i bibliotek powinni obligatoryjnie zapoznawać się z tą problematyką. Nikt nie powinien przechodzić obojętnie obok osób z problemami psychicznymi, gdyż każdego może to spotkać. Zjawisko depresji dotyczy 10-25% populacji, z czego 60% przypadków w ogóle nie jest leczonych, w związku z tym niezwykle ważne jest edukowanie społeczeństwa w tym zakresie. Dla pracowników uczelni i bibliotek, mających bezpośredni kontakt ze studentami, to wręcz obowiązek dostrzegania problemu i wskazywania, gdzie dotknięta zaburzeniami osoba może zgłosić się po profesjonalną pomoc. Pozostaje zatem wierzyć, iż zagadnienie zdrowia psychicznego będzie szerzej podejmowane.

* Więcej informacji o akcji pod adresem: <http://www.wiecjestem.us.edu.pl/co-nas-spina> [dostęp: 14.10.2014].

Bibliografia:

1. Hayes Steven C., Smith Spencer: *W pułapce myśli. Jak skutecznie poradzić sobie z depresją, stresem i lękiem. Terapia ACT*. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2014.
2. Leahy Robert L.: *Pokonaj depresję, zanim ona pokona ciebie*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, cop. 2014.

*Mgr Monika Kulik – bibliotekarz, Departament Gromadzenia,
Uzupełniania i Opracowania Zbiorów BUŚ w Katowicach.*

BIBLIOTEKA POLECA

Czas przemian - czas wyzwań : rola bibliotek i ośrodków informacji w procesie kształtowania kompetencji współczesnego człowieka : praca zbiorowa / pod red. Justyny Jasiewicz i Elżbiety Barbary Zybert. - Warszawa : Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, 2014. - 368 s. : il. ; 25 cm. - (Nauka, Dydaktyka, Praktyka ; 152). - ISBN 978-83-64203-22-0

Sygn. 173817 (Wypożyczalnia), cz IB V-4/152 b (Czytelnia).

Nikt dziś nie kwestionuje ogromnego wpływu nowych mediów na sposób funkcjonowania człowieka we współczesnym świecie. Łatwy dostęp do informacji i wiedzy jest niezbędnym elementem efektywnego uczestnictwa obywateli w życiu społecznym i zawodowym. Nieumiejętność nadążenia za rozwojem technologii informacyjno-komunikacyjnych skutkuje wykluczeniem ze społeczeństwa. Stąd konieczność ustawicznego kształcenia kompetencji informacyjnych. W tym zakresie ważną rolę odgrywają biblioteki, które służą użytkownikom pomocą przy wyszukiwaniu i selekcji informacji. Tym właśnie zagadnieniom poświęcona była konferencja zorganizowana w 2013 roku przez Instytut Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego. Rekomendowana książka zawiera wystąpienia uczestniczących w niej prelegentów zebrane w trzy grupy tematyczne. Pierwsza część omawia kompetencje informacyjne w ujęciu teoretycznym, w kontekście bibliologii i informatologii, druga – ukazuje je w praktyce bibliotecznej. W trzeciej części większość artykułów skupia się na wykorzystaniu kompetencji informacyjnych w celu uzyskania informacji zdrowotnej.

Polecana książka może zainteresować naukowców, studentów oraz bibliotekarzy-praktyków, którzy muszą sprostać nowym wyzwaniom, czekającym na nich w „czasie przemian”.

Patologia cyfrowego dzieciństwa i młodości : przyczyny, skutki, zapobieganie w rodzinach i w szkołach / Stanisław Kozak. - Warszawa : Difin, 2014. - 302 s. : il. ; 23 cm. - (Engram). - Bibliogr. s. 295-302. - ISBN 978-83-7930-463-9

Sygn. 173860 (Wypożyczalnia), cz D X-5/39 d (Czytelnia).

Upowszechnienie nowych technologii cyfrowych nie pozostaje bez wpływu na rozwój osobowości dzieci i młodzieży. Od kilkunastu lat tymi problemami zajmuje się nowa dziedzina nauki – psychologia Internetu. Komunikowanie się młodych osób w cyberprzestrzeni często wiąże się z poważnymi zagrożeniami. Internetoholizm, cyberprzemoc, fonoholizm, seksting, seksoholizm, pedofilia, prostytutka nieletnich to najbardziej niebezpieczne skutki niewłaściwego korzystania z Internetu omówione w polecanej lekturze. Patologiczne zachowania w Internecie nierzadko mają swoje korzenie w patologicznej rodzinie, dlatego też rozdział otwierający książkę poświęcony jest właśnie rodzinie – czynnikom, które ją integrują i dezintegrują. Wśród tych ostatnich istotne jest zwłaszcza eurosieroctwo i pracoholizm, określane przez autora jako nowe uzależnienie XXI wieku. Osobny rozdział rekomendowanej publikacji dotyczy istotnego problemu „samotności razem” dzieci i młodzieży w cyberprzestrzeni. Książkę zamykają rady, jak zapobiec cyfrowej patologii, ograniczać ją i leczyć, stosując detoks indywidualny i w ośrodkach zamkniętych.

Adresatami książki są nauczyciele wszystkich poziomów nauczania, studenci kierunków pedagogicznych, psychologicznych i medycznych, pracownicy ośrodków leczenia uzależnień oraz rodzice, dzieci i młodzież uzależnieni od komputerów i smartfonów.

Cyberbezpieczeństwo jako podstawa bezpiecznego państwa i społeczeństwa w XXI wieku / red. Marek Górka. - Warszawa : Difin, 2014. - 304 s. : il. ; 24 cm. - (Engram). - Bibliogr. przy rozdz.. - ISBN 978-83-7930-334-2

Sygn. 173884 (Wypożyczalnia), cz D X-5/35 d (Czytelnia).

Wraz z rozwojem technologii informacyjno-komunikacyjnych pojawił się problem cyberbezpieczeństwa zarówno w odniesieniu do indywidualnego użytkownika sieci, jak i w skali makro – w relacjach międzynarodowych. Celem autorów polecanej publikacji jest usystematyzowanie obecnej wiedzy na ten temat. W pierwszym rozdziale zamieszczone zostały artykuły dotyczące funkcjonowania informacji w cyberprzestrzeni, jej wpływu na struktury państwa i konieczności ich ochrony (cyberochrony) przed atakiem cyberterrorystycznym. Tu także znalazło się ciekawe omówienie problemu wojny cybernetycznej, która w sposób realny toczy się w wirtualnym świecie. Drugi rozdział zawiera teksty dotyczące bezpieczeństwa personalnego w sieci. Autorzy analizują zagrożenia, na które narażeni są najczęściej młodzi ludzie nawiązujący kontakty przez komunikatory internetowe. Podkreślają konieczność tworzenia skutecznych zabezpieczeń technicznych i prawnych, umożliwiających ochronę użytkowników sieci. Podkreślają wagę rozwiązań profilaktycznych, przeciwdziałających zagrożeniom, zwłaszcza edukacji dla bezpieczeństwa. Trzeci rozdział książki poświęcony jest problemowi ochrony cyberprzestrzeni w skali międzynarodowej. Przedstawia działania w tym zakresie podjęte przez państwa Unii Europejskiej i NATO. Osobne artykuły analizują amerykańsko-chińskie relacje w cyberprzestrzeni, które mają charakter wirtualnej zimnej wojny.

Każdy tekst uzupełnia obszerna bibliografia. Adresatami książki są nauczyciele akademicy, studenci, pracownicy administracji publicznej i funkcjonariusze służb mundurowych.

W tekście wykorzystano zdjęcia z portalu PIXABAY.

Opracowała **mgr Ewa Piątek** – nauczyciel bibliotekarz,
Wydział Opracowania Zbiorów PBW w Katowicach.

PEDAGOGICZNA BIBLIOTEKA WOJEWÓDZKA
im. Józefa Lompy

ul. kard. S. Wyszyńskiego 7, 40-132 Katowice
tel. 32 258-38-38, 32 258-57-84, fax 32 258-18-15
e-mail: biblioteka@pbw.katowice.pl

Godziny otwarcia:

WYPOŻYCZALNIA

poniedziałek – piątek 9.00-19.00
sobota 8.00-14.00

CZYTELNIA

poniedziałek – piątek 8.00-19.00
sobota 8.00-14.00

PRACOWNIA KOMPUTEROWA

poniedziałek, czwartek, piątek 9.00-15.00
wtorek, środa 9.00-18.30

WYDZIAŁ ZBIORÓW SPECJALNYCH
– ZBIORY AUDIOWIZUALNE

poniedziałek, środa, piątek 8.00-14.30
wtorek, czwartek 10.00-17.00

WYDZIAŁ INFORMACJI BIBLIOGRAFICZNEJ

poniedziałek – piątek 8.00-15.00

WYDZIAŁ INSTRUKTAŻOWO-METODYCZNY
EDUKACJI REGIONALNEJ

poniedziałek – piątek 8.00-11.00

**Konferencja Sieciow@nie. Biblioteki, Internet, współpraca
zorganizowana przez Pedagogiczną Bibliotekę Wojewódzką
im. Józefa Lompy w Katowicach (29 września 2014 roku)**

